

ekmek ve gül

/EkmekveGül

posta@ekmekvegul.net

@ekmekvegul

/ekmekvegul

İÇİNDEKİLER

Bu öfke neden? Bu öfke nereye?.....3	Sevda Karaca
Mülteci sorununda doğru bilinen yanlışlar.....5	Sedef Akçay
Suriyeli Hena'nın hayali: Ortak bir gelecek.....6	Seren Elataş-Volkan Pekal
Buyarahepimizin.....7	Nuray Öztürk
Mülteciler gidince şiddet azalır mı?.....8	Selin Kurşun
Yeniden inşa edemeyeceğim duvar yok.....9	Aleyna
Gençleri Kutu Park karanlığına bırakamayız.....9	İlnur Haylaz
Güvenli yurtlar, güvenli kampüsler.....10	Dilancan Karabatak
Ne yapacaksınız seneye ev işini?.....10	Cemre Kavala
Kadın kulübüne erkek yönetici ısrarı.....11	
Ek zam, insanca yaşam hakkımız.....12	
Bu rantın tek sorumlusu.....14	Adile Doğan
Fatma ve oğlunu evsiz.....14	Gizem Çelik
Saat ücretiyle çalışıyor çocukların nafakasını.....15	Hatice Kelleci
Sezonluk işçinin derdi.....15	Gözde Meydan
Bir öğün ücretsiz yemek için.....16	
İşçilerin yanında bir sendika istiyoruz.....16	
Her kapıda yoksulluk, her hikayede.....17	
Yanımda binlerce kadın var.....17	Gizem Mısraklı
FİLM.....18	Sevda Aydın
Bi salın anneleri!.....19	Hatice Çoruk
'Herkesin kocası böyle' deyip.....19	Sevta
Gelin, kendi elbisemizin terzisi olalım.....20	Neslihan Karyemez
Sağlık emekçilerini neden çareyi.....21	Yeşim Yeşil
'Haydi kızlar okula' sözü bana değilmiş.....21	
Ayşe'nin mucizesi.....22	Fatma Koç
Mahallemizde dayanışmayı büyüten kadınlar....23	Elif Sancı
Sofralarımız, sorunlarımız, mücadelelerimiz ortak.23	Nuriye Erdoğan
Bu memlekette an'da kalmak mümkün mü.....24	Filiz Gür

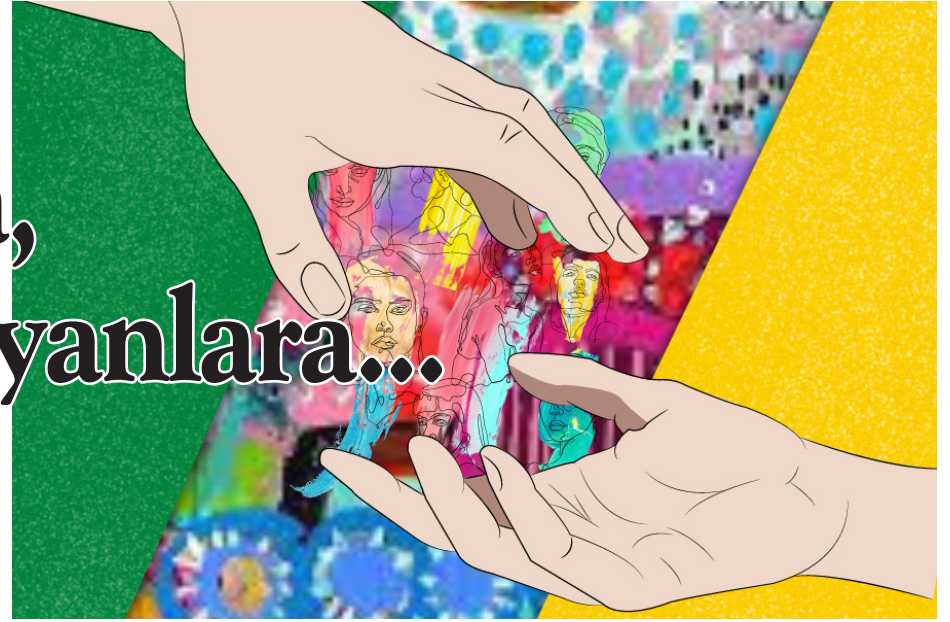
Yuh yuh soyanlara, insana kıyanlara...

Ülke gündemi dur durak bilmiyor, dergimizin sayfalarına sığamayan ne çok tartışma ne çok yeni gündem var... Gün içerisinde

birbirimizle hangi birini konuşacağımızı şaşıyoruz. Dikkatimiz pinpon topu gibi bir oradan bir oraya savruluyor: "Aç sefil alkol, sigara alıyorlar" diye açlığın itirafının hemen ardından zam fırtınasına gözlerimizi açıyoruz ertesi gün. Hemen sonrasında Cumhurbaşkanı, 'cumhur'a Meclis kürsüsünden canlı yayında "Sürtükler, çürükler" diyor; kendi medyası bile bunu haberleştiremiyor. Sabaha karşı hukuksuzluk eseri davaların hakimi, Adalet Bakanı Yardımcılığına "terfi" ettiriliyor. Toz fırtınasıyla yıkılan duvar 2 çocuğun ölümüne sebep oluyor. Daha neler neler... Zaytung'a dönmüş haber akışları artık her günümüzün gerçeği haline gelmiş, "Bu kadar da olmaz ya!" dediğimiz her şeyin olduğuna şahit oluyoruz. "Yuh!" demediğimiz gün yok herhalde?

Gitmek için günler saydığımız konserin yasak haberi düşüyor önümüze. Yuh! Bir nefes almak, yan yana gelip hep bir ağızdan şarkılar söyleyebileceğimiz festivaller, konserler ardı arkasına yasaklanıyor, festivallerin yapılmaması için valilik yasakları çıkarılıyor, K-pop grubu konseri engelleniyor.

Öldürülen kadınlara adalet için, kadın haklarına yapılan saldırılara karşı mücadele eden Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu Derneğine açılan kapatma davasının ilk duruşmasıyla gün başlıyor. Kadınların hakları için mücadele etmek mi, öldürülen kadınlara adalet sağlansın, katiller "pişmanlık, tahrik" gibi sebeplerden indirim alıp yaptığı yanına kâr kalmaması diye davaları takip etmek mi ahlaka aykırı olan? Ahlaksızlığın daniskasını her gün yaşamıyor muyuz zaten? Her gün kadınlar

öldürülüyor, şiddete maruz kalıyor, çocuklar istismar ediliyor... Ama iktidara göre ahlaksız olan bunların olmasını önlemeye çalışmak. Bu dava tüm kadınlara, kadınların hak ve özgürlük mücadelesine açılmış bir dava. Kadınların haklarının hedef tahtasında olmadığı bir gün yokken bu dava da o hedef tahtasına atılan oklardan biri.

Aynı gün. Televizyon açık, Cumhurbaşkanı konuşuyor. Gezi anmasında 150'den fazla kişinin darbedilerek gözaltına alındığı, polisin gazetecileri engellediği, darbettiği akşamın ertesi günü, Ethem Sarıgül'ün Gezi protestoları sırasında bir polis tarafından vurularak öldürüldüğü günün yıl dönümünde... Gezi eylemlerine katılan, destek veren, gönül bağı kuran milyonlara "Bunlar sürtük, bunlar çürük..." diyor cumhurbaşkanı. Tamam bu hükümetin gözünde kadının, "makbul kadın" olmadıkça bir değeri olmadığını biliyoruz zaten... Aşağılamak için kullandığı hakarettteki bu cinsiyetçilik bir yandan da şaşırtıcı değil. Ama insan yine de "yuh!" demekten kendini alamıyor.

Bir de tüm bunların üzerine açıklık, cepte para kalmaması, çocuğu okula aç gönderme zorunluluğu, geçim sıkıntısının geçimsizliğe dönüşmesi de eklenince sırtımız kamburlaştıkça kamburlaşıyor. Fiyatlara bakıp "Yuh bu daha dün şu kadardı, ne ara fiyatı arttı?" diyoruz. Deriz. Çünkü her sabah yeni bir zamma uyanıyoruz!

Her haber, her olay, her gündemimizdeki öfkeyi harladıkça harlıyor. Öfke, kaygı, stres büyüdükçe büyüyor. Ya

altında eziliyoruz ya da altında ezilmek için öfkeyi bir hedefe yöneliyoruz. Ama hangi hedefe? Bize "Yuh!" dedirtenlere mi? Bize her gün "yuh!" dedirtenlerin öfkemizi yönlendirmemizi istediği yere mi? İşsizlik mi? Mülteciler. Taciz mi? Kadınları koruma, şiddeti, tacizi önleme mekanizmalarını işletmeyen ve ortadan kaldıran iktidar değil, mülteciler. Kalabalıklaşan şehirler mi? Mülteciler. Sanki ülkedeki bütün musibetlerin sebebi onlar gibi göçmenler üzerinden ırkçı politikalar yürütüyor. Bu yükseltilen ırkçılık üzerinden kimisi rant peşinde "Geri göndermek için inşaat çalışmalarına başladık" diyor, kimi oy peşinde "Davul zurnayla göndereceğiz" diyor mermilerin düştüğü bölgeye... Kimi herkesi birbirine düşürme derdinde, insanlık adına ne kadar kötülük varsa saçıyor ortalığa "İşsiz kalsınlar, aç kalsınlar, zorla göndereceğiz. Tacizcileri mi koruyorsunuz sizi bulurlar inşallah..." İşte bu politikalar sonucu çocukların ellerindeki yara gibi hızla yayılıyor ortalığa ırkçılık.

İşte dergimizin de ana gündemine tam olarak bu mesele oturuyor. Ek zam talebini görmezden gelen, kadınları şiddete; kampüste, gece yürürken kendini güvende hissetmediği bir ruh haline mahkum eden iktidar, mültecileri hedefe koyuyor. Taleplerimizi, mücadele birlikteliklerimizi bulanıklaştırıyor. İşte haziran sayımız da farklı illerde kadınların yürüttüğü tartışmaları yansıtıyor.

İyi okumalar diliyoruz.

ekmek ve gül
posta@ekmekvegul.net

Kapak çizimi: Dilan Mine Ugurlu/Ekmek ve Gül - Sunu görseli: Canva

evrensel

Günlük EVRENSEL Gazetesi'nin ücretsiz özel ekidir.

Türü: Yaygın süreli
Bülten Basın Yayın Reklamcılık Tic. Ltd. Şti.

Adına Sahibi: Kürşat Yılmaz
Genel Yayın Yönetmeni: Fatih Polat
Sorumlu Yazışleri Müdürü: Görkem Kınacı

Yönetim Yeri: Mehmet Akif Ersoy Cad. Mehmet Çıbıkcı İş Merkezi No: 2 K: 2 İşyeri No: 21 Şirinevler/B.Evler-İSTANBUL
Tel: (0212) 909 48 01
Faks: (0212) 654 15 04

Dağıtım: Turkuvaaz Dağıtım AŞ **İstanbul Baskı:** Kuzey Veb Ofset San. Tic. Ltd. Şti Tayakadın Mah. Yassıören Cad. No:75/1 Arnavutköy/İstanbul Tel: 0212 682 61 62 **Adana Baskı:** Arslan Güneyoğlu Gazetecilik, Matbaacılık ve Kağıtçılık A.Ş. Yeni Doğan Mh. 2108 Sk. No: 18/A Yüreğir/ADANA **Ankara Baskı:** Arslan Güneyoğlu Gazetecilik, Matbaacılık ve Kağıtçılık A.Ş. Saray Osmangazi Mh. Sütçü İmam Sk. 2108 Sk. No: 33 Pirsaklar/ANKARA **İzmir Baskı:** Arslan Güneyoğlu Gazetecilik, Matbaacılık ve Kağıtçılık A.Ş. Metal İşleri San. Sit. 2. Cadde No.93 Kısıkköy, Menderes/Izmir

Mülteci düşmanlığının
arka planı:

BU ÖFKE NEDEN? BU ÖFKE NEREYE?

Sevda KARACA

2008'deki büyük ekonomik krizin ardından, neoliberal refah ve zenginlik söylemi de geniş halk kesimlerine ağır bir fatura ödeterek yerle bir oldu. Bu ağır faturaya yönelik hoşnutsuzluklar ve itirazlar da yükseldi. Dünyanın pek çok yerinde patlak veren halk ayaklanmalarında bir yandan neoliberalizmin yarattığı yıkıma karşı itirazlar öne çıkarken, bu yıkımın mimarı siyasal iktidarlar, dikta rejimleri, sermaye maşası kurumlar da hedefe konuyordu. Occupy hareketlerinden Arap Baharı'na kadar pek çok örneğini verebileceğimiz bu hareketlenme işçi sınıfının örgütlü gücünün, yani halkın geniş kesimlerini bir arada tutacak ve hedefe ulaştıracak en temel yapıstırıcı gücün eksiğini ağır ödüyor.

Geniş kesimleri hareketin parçası haline getiren temel dertler, bir geri tepme hareketi olarak yükselen aşırı sağ, popülist siyaset tarafından massedilmeye çalışılıyor. Çeşitli renklerden burjuva partiler ve neofaşist türevler hem ekonomik hem toplumsal hem de siyasal krizlerin halkın üzerine bindirdiği yüklerin esasen sistem kaynaklı olduğunu gözlerden kaçırarak, kendilerine bir kitle desteği sağlamak üzere yanlış hedefler ve sorumlular göstererek atağa geçiyor.

Bu atakta yabancı düşmanlığı, göçmen karşıtlığı, toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik saldırganlık, aileci, muhafazakâr söylemler ve milliyetçilik iç içe geçiriliyor, sorunların kaynaklarının üstü örtülüyor. Kadınların kazanılmış haklarına dönük saldırılarla göçmen karşıtlığı, homofobi ile yabancı düşmanlığı; aşırı sağ burjuva siyasetin ve otoriter rejimlerin kendilerine toplumsal destek oluşturmak için kullandığı ana temalar haline geliyor. "İşgalci göçmen-

ler", "onların geri kültürü", "Batı özentisi feminist ve LGBTİ çevreler", "elitler", "teröristler", "bölücüler", "devlet düşmanları", "millet düşmanları", aynı ergime kabininin içinde kaynatılan "düşmanlar" haline getirilip, "tüm sorunların kaynağı" olarak işaretleniyor.

İşsizliğin, yoksulluğun, kiralının yüksek oluşunun, enflasyonun, sağlığa eğitime erişememenin, toplu taşımaya ulaşamamanın, sosyalleşememenin, yani neoliberal yıkımın sorumluluğu göçmenlere; istikrarsızlığın, belirsizliğin, her geçen gün kayıp duygusu yaşamının yol açtığı güvensizliğin kaynağı "düşman" ilan edilenlere yansıtılarak istismar ediliyor, ırkçı, şoven bir ajitasyona malzeme yapıyor.

UMUDU 'GÜÇLÜ, OTORİTER LİDER'E BAĞLAMAK

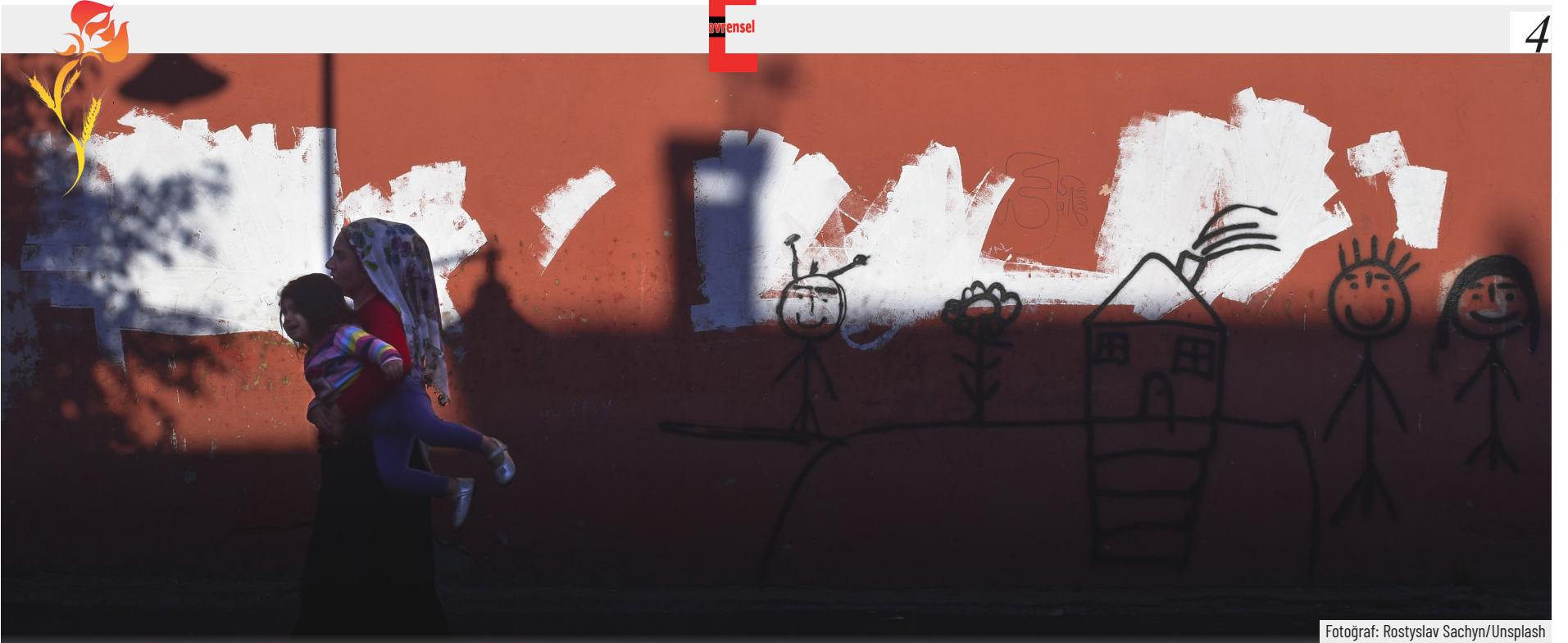
İşçi sınıfının tüm toplumsal çelişiklere o çelişiklerin özüne uygun bir biçimde, içerikte ve güçte politikaya dönüştürebilecek bir örgütlülüğe halihazırda sahip olmaması, o çelişiklerin bedelini ödeyenlerin kendi politik mücadelelerine değil burjuvazinin en gerici fraksiyonlarına dayanak olmasında en büyük etkenlerden biri. Bu yokluk ortamında giderek her anlamda artan güvensizlik ve güvensizlik karşısında yeni bir siyasi sığınak, bir çözüm umudu arayan kitlelerin beklentilerini radikalize etmeye yönelik bu gerici odaklar, kayda değer bir yükseliş de elde ediyorlar.

Bu kaos ve belirsizlik içinde "her kafadan bir ses" çıkan bir kakafoninin ortasında kendisini yalnız, çaresiz hissedener, faşizmin farklı talep ve politikaları silen "tek ses, tek vücut" olmuş bir ulus idealinin yarattığı sanal güvenlik ve güç duygusuna uygun olarak, bu ortamın yarattığı bıkkınlıkla bu sese kulak veriyor. Eziklik, hayal kırıklığı, yoksulluk, şiddet, işsizlik girdabında boğulan kitleler "ül-

keyi tüm düşmanlardan temizleyecek ve kendilerini girdaptan çıkaracak güçlü lider" arayışına kendilerini kaptırıyor. O güçlü liderler "düşmanlarla mücadele etmek için her türlü şiddeti kullanma meşruluğu" talep ederken, insanlıktan soyutlanan "iç dış tüm düşmanlar, yabancılar, onların destekçileri", yani otoriterliğin karşısında konumlanan herkes ve her mücadele şiddetin hedefi haline getiriliyor. Buna eşlik eden hukuksuzluk, adaletsizlik, keyfiyetle birlikte, otoriter yönetimlerin, legal-illegal her türlü aparatının şiddeti gündelikleşiyor, meşrulaşıyor, genelleşiyor, sıradanlaşıyor... Halkın da bu şiddetin "gönüllü bir parçası" olması isteniyor. Yani sıra; kitleler nezdinde ahlaki panik havası yaratılması, komplo teorilerinin "sen bir birey olarak tek başına hiçbir şeyi anlayamaz çözemezsin, büyük oyunlar ancak büyük oynayanlar anlar" noktasına varacak biçimde yaygınlaştırılması, "istikrar, düzen ve toplumsal beka" için yurttaş iradesinin ipotek altına alınması da söz konusu.

KADINLARA VERİLEN 'ÖZEL' GÖREV

Bu tabloda kadınlara özel bir görev de veriliyor. Yükselen tüm bu "tehditlere" karşı devleti, milleti, onun temel direği olan aileyi, çocukları, otoriteyi, ahlak ve düzeni korumakla görevli "kahramanlar" haline getirilerek, kadınlara bir "siyasal değer", "siyasal güç" atfediliyor. Bu; aşırı sağ, otoriter, faşizan siyasal öznelerle kadın desteğinin bir yanını oluşturuyor. "Aileyi koruyan yerli ve milli savaşçılar" olarak konumlandırılan kadınlar "gayri milli elitlere, LGBTİ'lere, göçmenlere ve bunlara destek veren herkese karşı bir koruma kalkanı" işleviyle donatılarak sahaya sürülmek isteniyor. Buna itiraz eden tüm kadınlara ise "yok edilmesi gereken düşmanlar listesinde" özel bir yer ayrılıyor. Mülteci düşmanlığını "soy sop fantazileriyle" süsle-

Fotoğraf: Rostyslav Sachyn/Unsplash

yip kadınları fethedilecek toprak, damızlık inek haline getiren, kendisi her türlü suça bulaşmışken mahallenin namusuna bekçilik eden kabadayı edasıyla “kadınlarımız, kızlarımız” diye caka satan, ülkede kadınlara ve çocuklara yönelik şiddet sistematik bir iktidar politikasının sonucu olarak arşa varmışken şiddetin tek sorumlusu olarak mültecileri gösteren bu siyaset esnafları, kadınların kaygılarını, öfkelerini ve mücadele gerekçelerini de sömürüyor. Kadınların taleplerini kendi siyasetlerine yedeklemeye çalışıyor.

Bu; Zafer Partisi başkanı Ümit Özdağ'ın mülteci düşmanlığı üzerinden kadınlara, kadın hareketine “mültecileri ülkeden defetme görevi” vermesi, göçmenlerle dayanışma gösteren kadınlara Nazi döneminde sokaklarda çırılçıplak teşhir edilen kadınların fotoğraflarıyla tehditler savurması, Bilkent Üniversitesinde konuşmasına izin vermeyen üniversiteli kadınları sosyal medyada hedef göstermesi, göçmen ve mültecilerle dayanışmak ve bu ikiye bölünmüşlüğü ortaya koymak için ortak bir açıklama yapan 700 kadın ve 84 kadın örgütünün dört koldan tehdit edilmesinin de bağlamı.

Bu, aynı zamanda bir yandan ahlaki değerlere sahip çıkma iddiasıyla kadın derneklerini kapatma girişiminde bulunan, muhalif kadın siyasetçilere inceltmiş bir siyasal linç kampanyası örgütleyen, “müteber” görmediği kadın sanatçılara ahlak söylemiyle yasaklar getiren iktidarın, sıkıştığı yerde “sürtük” söylemine sarılmasının da bağlamı. Nitekim Zafer Partisi, kendisini ne kadar muhalifi gibi konumlandırırsa da AKP rejimini yaratan zeminden türedi, o zeminin

“bekasını” sürdürmek istiyor.

KADINLARIN KORKU VE KAYGILARI YERSİZ Mİ?

Bu siyaset esnaflarının sömürdüğü korkular yersiz mi peki? Kadınların yaşanan bu büyük değişimden duydukları kaygı anlamsız mı? Öfke duymaları anlaşılabilir mi?

Şiddetin, eşitsizlik, ayrımcılık ve yoksulluğun kadınların yaşamına bu kadar yük bindirdiği bu ortamda kadınların kendini güvende hissetme ihtiyacı son derece anlaşılır. Şiddet faillerine karşı devletten etkin politikalar talep etmek, şiddete karşı korunma haklarını savunmak da son derece haklı bir tutum.

Ülkede hiçbir kadının evde, işte, okulda, sokakta kendini güvende hissetmediği, sadece kadın olmaktan dolayı üzerine yapılmış bir tedirginliği taşımak zorunda kaldığı, kadınları koruma, şiddeti önleme, eşitliği sağlama mekanizmalarını garanti altına alan yasal dayanakların bizzat iktidar eliyle ortadan kaldırıldığı bu atmosferde, kadınların öfkelerinin artması da son derece normal.

Yoksulluğun kitleselleştiği ve derinleştiği, geçimin imkansızlaştığı, barınmanın olanaksızlaştığı, çocukların aç kaldığı, gelecek kaygısının tavan yaptığı koşullar, kadınların üstüne ekstra yükler de bindiriyor. Bunlara karşı biriken öfke, akacak mecraya arıyor.

Çok zor bir tabloyla karşı karşıyayız. Biriken öfkenin nesnel nedenlerinin, maddi gerçeklerinin üstünü örten kapkara örtüyü söküp atmak, sebat, sabır, ça-

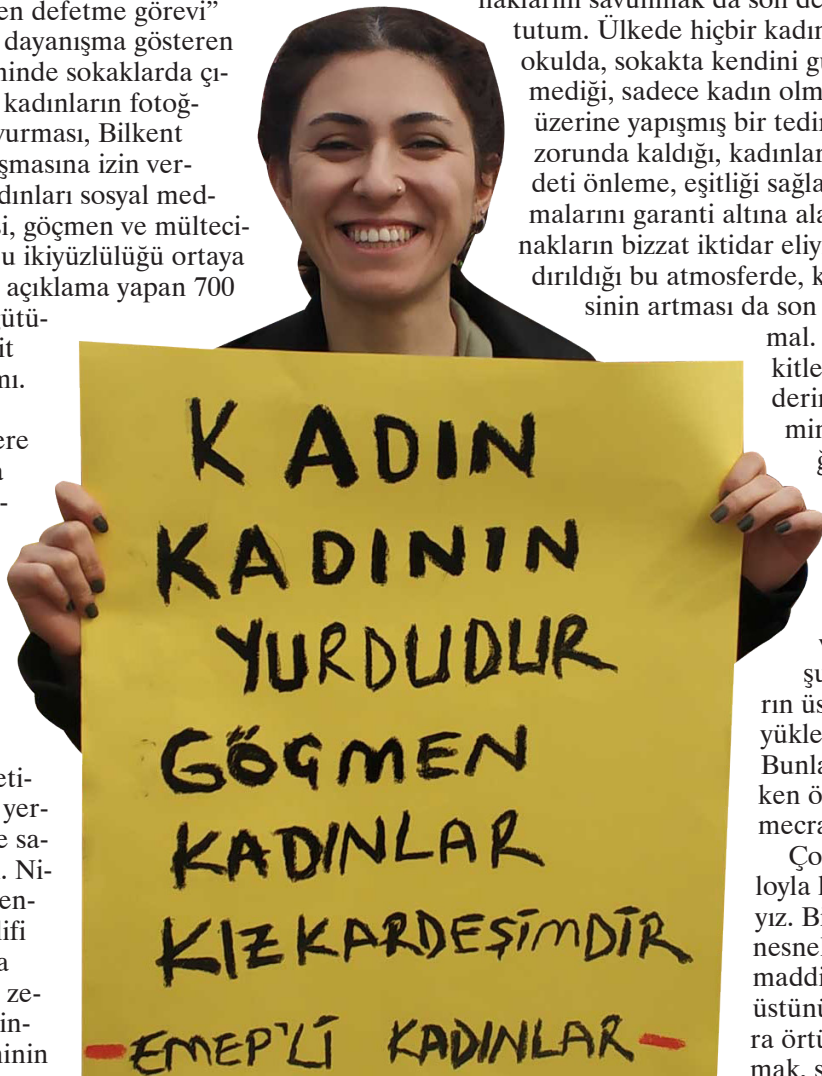
lışkanlık istediği kadar, aynı zamanda kolektif bir çaba ve hedefli taktik araçlar, geniş bir örgütlenme dinamiği gerektiriyor. Bu noktada, bütün bu birikmiş sorunlara kolay yoldan yanlış bir “neden” bulunmuş olanları ‘ırkçı’ diye etiketleyip, düşmanlaştırmak, karşı cepheye terk etmek, teslim etmek de en yapılmayacak şey. Bu terk etmeme, teslim etmeme mücadelesi, sorunların gerçek failerini ve nedenlerini açık, anlaşılır, ikna edici bir biçimde ortaya koymayı gerektiriyor.

FAİLİ FAŞ ETMEKTEN USANMAMAK

Söylemekten hiç usanmamalı; tek adam rejimi ve hamisi sermaye, bölgedeki savaş politikalarıyla bu yıkımın mimarı. Bir yandan cihatçı grupları palazlandırıp bölgede rol aldığı savaşları bizzat ülke içine taşıyarak halkların kıyımına ortaklık eden, sınır kapılarını yolgeçen hanına çevirip, Avrupa Birliği'nin geri kabul anlaşmasına ağız sulanarak attığı imzayla göçmenleri pazarlık nesnesi haline getiren, göçmen deposu haline getirdiği ülkede ucuz emek gücü rezervine 7 yaşındaki mülteci çocuğu 90 yaşındaki mülteci dedeyi katarak, 7'den 70'e bütün emekçilerin ücret çitasını, çalışma koşulları çitasını yerlere seren, sermaye kâr rekorları kırarken ekonomik krizin faturasını halka kesen iktidar sorumlu. Eğitimden sağlığa, ulaşımdan barınmaya, gıdadan erişime ısınmaya her şeyi sermayeye peşkeş çekip, parası olmayanın yaşama hakkını kullanmadığı bir düzen kurup, bu yokluklar ülkesinde elinde hiçbir şey olmayı, bir diğerine kırdırarak sorumluluktan kaçan iktidar.

Kadınların sokakta rahat yürüyemez hale gelişinden, taciz korkusu olmadan otobüse binemeyişinden, her biçimde artan eril şiddetin evde, sokakta, okulda, işte yarattığı tekinsizlikten sorumlu olan; hayatın her alanını dinselleştiren, ataerkil tahakkümü derinleştiren, cezasızlığı norm haline getiren, İstanbul Sözleşmesi'ni iptal eden, kadınlara “ahlak” değneği sallarken her hak talebine ahlaksız söylemlerle küfür eden iktidar. Kadınlara karşı suç işleyen göçmen ya da yerli fark etmeksizin bu cesareti veren, bu iktidarın yarattığı kadın düşmanı ortam.

Kadınlar, kazanılmış hak ve özgürlüklerinin tek tek ellerinden alınmasına öfkeli. Yerli ya da mülteci; insan yerine konulmamaya duyulan öfke bizim kader birliğimizin temeli. Bu kader birliğini bilince çıkarmak için ısrarlı bir çaba ve büyük bir güçbirliği gerekli.

Mülteci sorununda doğru bilinen yanlışlar

Sedef AKÇAY
Kadıköy-İstanbul

Uzun uzadıya konuşulan ve çokça tartışmalara sebep olan bir konu ile ilgili yazmak yeni bir şeyler söyleyememe kaygısını da beraberinde getiriyor. Yine de bazen buna rağmen bazı şeyleri yeniden konuşmak, tartışmak, hatırlamak gerekebiliyor. Göçmenlik, mültecilik tartışmaları da tam olarak bu noktaya denk düşüyor. Tekrara düşme ihtimalini bilerek, Türkiye'deki mevcut durumu şöyle bir değerlendirip buradan notlar çıkarmaya çalışalım.

İlk olarak, Türkiye'nin yakın dönem göç tarihini etkileyen bazı olaylara bakalım. 1990'lara geliyoruz ve yepyeni bir dünya tablosu ile karşılaşılıyor; Orta Doğu'da ve Balkanlarda gerçekleşen olaylar, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin (SSCB) dağılmış olması ve bunun da etkisi ile kapitalizmin daha acımasız bir döneme girmesi, emperyalizmin etkisiyle göçün tam anlamıyla bir dünya gerçeği olması gibi bir sürü önemli değişikliğin olduğu yeni dünyadan bahsediyoruz. Tüm bu değişim dönüşümler tabii ki Türkiye'yi de yakından ilgilendirmiş ve etkilemişti. Türkiye bu olayların ardından gözle görülür bir şekilde göç almaya başlamıştı.

90'lar öncesi Türkiye'ye yönelik sığınmacı ve mülteci hareketlerinin ilkini, İran İslam Devrimi'nin gerçekleşmesinin ardından yeni rejime muhalif olanların kaçış noktası olarak Türkiye'yi kullanması oluşturmuştu. Bunun ardından İran-İrak Savaşı, Irak'ın Kuveyt'i işgali, Körfez Savaşı, Saddam rejiminin politikaları ve ardından 2003 Irak işgali... Bir diğer göç dalgası ise SSCB'nin dağılması ile meydana gelmişti ve Doğu Avrupa'daki sosyalist rejimin çöküşü ile bu ülkelerden Türkiye'ye iş bulmaya gelen göçmenlerin sayısında artış yaşanmıştı.

Türkiye açısından göç konusunda asıl yükseliş ise Suriye İç Savaşı'nın ardından Türkiye'ye milyonlarca Suriyelinin girmesiyle birlikte yaşandı. Bununla da bitmedi, Suriyelilerin Türkiye'ye kitleli göçü ile zaten hassas olan denge Afganistan'dan ve Pakistan'dan gelen göçlerle iyice sarsıldı ve beraberinde göçmen karşıtlığı dalgasını bünyeterek getirdi.

ÖFKEMİZİ ASIL YÖNELTECEKLERİMİZ...

Bugün dünya çapında milyonlarca insan gönüllü ya da gönülsüz bir şekilde göç etmek durumunda kalıyor. Zorunlu göçün çoğu zaman acil durumlar sebebiyle olması çözüm için de hızlı harekete geçilmesi ihtiyacını doğuruyor; ya da harekete geçilmiyorsa bile daha fazla gündemde kalmasına neden oluyor. Dünya genelinde 270 milyonluk bir göçmen nüfustan bahsediliyor "Ben ülkemde göçmen istemiyorum" demek sanıyorum akıl tutulmasıdır. Kimse kusura bakmasın, emperyalizmin hüküm sürdüğü bir dünyada "steril hayatlar" sürmeyi ummayalım. Her an bir savaşın, ekonomik krizin, radikal siyasi rejim değişikliğinin olabileceği bir dünyada göçler hep olmuştur ve olacaktır. Bu noktada eğer ırkçı, popülist bir tarafa düşmek iste-

Görsel: Canva

miyorsak "ama" demeden göçmen haklarının insan hakları olduğunu savunmak zorundayız. Asıl öfkeyi de çoğu zaman en çaresiz hisseden, ezilen, sürekli ayrımcılığa uğrayan göçmenlere değil; türlü çıkarlarla halkların eşit ve güvenli bir hayat sürmesine engel olan siyasilere, göçmenlik meselesini pazarlık masalarına yatıran hükümete, gerçekçi olmayan geri gönderme vaatleriyle 'en ırkçı benim' yarışına giren muhalefete yöneltelim öfkemizi.

MESELE SADECE KADINLARIN GÜVENLİĞİ DEĞİL!

Gelgelelim göçmen erkeklerin savaştan kaçan "haysiyetsizler" olmaları ve ayrıca "potansiyel sapık, suça meyilli" oldukları söylemlerine. O zaman diğer notumuzu atalım; savaştan kaçmak, güvenli bir yere yerleşmek en doğal haktır. Hem kaldı ki, halkların yararına, halkların kararıyla olduğuna dair hiçbir çıkarım yapamadığımız savaşlar için kimsenin kimseye ahkam kesme hakkı yok.

Göçmen sorununda kadınlar üzerinde yürütülen tartışmalarda gerçekten amaç kadınların güvenlikleri mi peki? Hepimiz sosyal medyada görmüştüzdür, özellikle Afganistan'dan gelen göçün ardından, bazıları gerçek bazıları sahte birçok video ortaya atıldı. Bu videolar yoluyla bir genellemeye ulaşıp tüm göçmenleri sapık olarak görenlere karşı çıkanlara müthiş bir öfke yükseldi anında. Göçmen erkeklerin kamusal alanda kadınları kayda aldığına dair görüntülerin yayınlanmasının ardından, videoların altına cansiperane bir şekilde "Kadınlarımız istediklerini giymeyecekler mi?" diye yazanların önemli bir kısmının kadınların dilettiğini giyme özgürlüğünü gözetmediğini yaptıkları başkaca paylaşımlardan görebiliyoruz. Bir kadın olarak can güvenliğim yok, evet ve bunun sorumlusu en başta kadına yönelik suçları sistematik bir cezasızlıkla adeta ödüllendiren, bizim can

güvenliğimizin teminatı olan sözleşmeleri kaldıran, caydırıcı önlemleri uygulamaya koymayan, ayrıştırıcı dille kadınları sürekli hedef gösteren iktidar. Bir kadın olarak can güvenliğim olmamasının en temel nedeni eşitlik haklarımızın garanti altına alınmasını her bakımdan engelleyen kapitalizm ve onunla iç içe olan ataerkil düzen. Eğer bu sorumlular size yetmiyorsa ve iş teker teker bireyleri, bireylerin kimliklerini konuşmaya geliyorsa kimlerin bu noktada sorumlu çıkacağına bir bakalım isterseniz.

GÖÇMEN SORUNUNA GERÇEK ÇÖZÜM NEREDE?

Gelinen noktada, göçmenlerin bayramda sahile gitmeleri, kendi dillerinde şarkılar söylemeleri yani aslında çalışma hayatları dışında görülmeleri büyük kabahat. Hoş, çalışma hayatında olduklarında da "işimizi elimizden aldıkları" için kabahatli oluyorlar. Tabii sermaye için durum daha farklı, geri yollayalım planları ortaya atanlara iktidar "Giderlerse ucuz iş gücü de gider diyerek 'ona göre!'" uyarısında bulunmuştu. İşte bizi ilgilendiren asıl mesele; bir tarafta Türkiyeli, Suriyeli, Afganistanlı... işçi sınıfı, bir tarafta ise sermaye. Sermayenin işçileri milliyetlerine göre ayırıp, birleşmesine engel olduğu bir dünyada bizim bu oyunu bozmanız gerekiyor. Tabii ki bu şekilde devam eden bir göç dalgası sürdürülebilir değil, bunu hepimiz biliyoruz ama çözümü doğrudan göçmen karşıtlığına yani en kolay noktaya çekmememiz gerekiyor. Her an hepimiz göçmen konumuna düşebiliriz ama sırf bu ihtimalin varlığından dolayı değil, insanlık onuru için göçmen haklarını savunmamız gerekiyor.

Unutmayalım, göçmen sorununa en temel çözüm halklar arası savaşa, sınıflar arası barışa hayır demekten geçiyor.

Fotoğraf: Ekmek ve Gül

SURİYELİ HENA'NIN HAYALİ: ORTAK BİR GELECEK

Seren ELATAŞ
Volkan PEKAL
Adana

Hena, altı yıl önce eşi ve iki çocuğuyla hayatlarını kurtarmak için Adana'ya gelmiş. Adana'nın sokakları ve insanları savaş öncesindeki Halep'e benzediği için çok fazla yabancılık çekmediğini anlatıyor. Adana'nın simgelerinden Büyük Saat'e bakan Hena, Halep'teki Bab Al Haraj Saat Kulesi'ni hatırlıyor. Halep'in bombardımanlarla yıkıntı haline gelip saat kulesinde zamanın durduğu yıllarda çocuğunun okulu bombalanınca eşi ve iki çocuğu ile birlikte ülkesini terk eden Hena, Adana'daki saat kulesine baktıkça "Keşke savaş çıkmayı da hayatıma orada, yıkıntılar altında kalmadan önceki Halep'te devam etseydim" diyor. Halep'in eski canlı günlerine geri gelmesinin kısa sürede çok zor olduğunu düşünen Hena, geçmişe dair hayallerin bir şey getirmeyeceğini biliyor, bu yüzden geleceğe yönelik hayaller kuruyor.

'DÖNERSEK HER ŞEYE YİNE SIFIRDAN BAŞLAYACAĞIZ'

Suriye'de üniversitede muhasebe bölümünü bi-

HAFTANIN 7 GÜNÜ ÇALIŞMAYA 3 BİN LIRA

Türkiye'de yaşadığı yıllar boyunca yeni şeyler yapmak için çabalamış. Yaptıklarını gülümseyerek ve kendinden emin bir şekilde anlatıyor. "Aşçılık kursuna katılıp sertifika aldım. Bir kafede çalışmaya başladım. Sigortam yapılmadı, aylık 3 bin lira alıyordum, haftanın 7 günü çalışıyordum. Çocuklarıma zaman ayıramıyordum ve kendime bir gelecek kuramıyordum. Bu yüzden işten ayrıldım."

Hena hala kendisine gelecek sağlayabileceği bir iş arıyor.

tirdikten sonra evlenmiş ve çocukların bakımı nedeni ile mesleğini yapamamış. Savaşla birlikte çalışma hayalini rafa kaldıran Hena, Halep'te büyük oğlunun okulunun bombalandığı anları yaşıyor gibi anlatıyor: "Çocuk çok kötü etkilendi çünkü 10 arkadaşını kaybetti. Bu olayın etkisiyle daha güvenli olur diyerek İdlib'e taşındık. Çok zorluklar çektik. Savaş oraya da sıçrayınca Türkiye'ye geldik. Her şey sıfırdan başladık. Buraya geldiğimizde biz hem maddi sıkıntılar yaşadık hem de uyum sağlamak için çok uğraştık. Şimdi oraya dönersek her şeye yine sıfırdan başlayacağız."

'ORADA BİR EV YOK, İŞ YOK, NASIL GİDELİM?'

Bu sürecin çocukları için de zor geçtiğini anlatıyor Hena; "Büyük oğlum ilk geldiğimizde Arapça eğitim gördü. Sonra Arapça eğitim veren okullar kapatıldı. Küçük çocuk küçük yaştan itibaren Türkçe konuştuğu için sorun yaşamadı ama büyüğü Türkçe eğitime geçince zorluk yaşadı. Pandemi 2 yıl ne okula gitti ne online derslere sağlıklı şekilde katılabildi. Ben de Türkçeyi iyi bilmediğim için çocukların dersleri ile ilgilenemedim. Şimdi bizi geri göndermek isteyen siyasetçiler var. Burada da bize 'Hani savaş bitmedi mi, geri dönmüyor musunuz? İşimizi elimizden alıyorsunuz' diyorlar. Eşim de bundan etkilenip geri dönmek istiyor. Ev kiralari çok yükseldi, her şey pahalı bu yüzden de dönmek istiyor. Ancak ben geri dönmeye korkuyorum. Yine her şeye sıfırdan başlamak beni korkutuyor. Çocukların burada Türkçe öğrendiler. Orada Arapçayı anlayamayacaklar. Burada iyi kötü bir düzenimiz var. Orada gideceğim bir evim yok, iş yok, ekonomi kötü. Nasıl gidelim?"

Çocuklarının geleceğini düşünen Hena korkularında hiç haksız değil. Emekli öğretmen olan annesi Halep'te yaşamını sürdürüyor. 100 bin Suriye Lirası maaş alıyor. Hena, "Buranın parası ile 650 lira yapıyor. Orada hiçbir şeye yetmiyor bu para. Biz göndermesek yaşamını sürdüremez. Halep'in de ne olacağı belirsiz" diyor.

'MÜLTECİLERE SIRA GELENE KADAR NELER VAR BİLİYOR MUSUNUZ?'

Burcu YILDIRIM
Ankara

YÜKSELEN ırkçılık, halkın her açıdan zorlaşan hayat koşulları ve içinde buldukları geleceksizlik, öfkeyi kolay yoldan göçmen ve mültecilere yönlendiriyor. Artık kendi ülkesinde demokratik teamüllerin yok edildiği her gün; her yerin ötekisi olan vatandaşlar, kendilerinden daha öteki gördükleri mültecilere, öfkelerini kusarak rahatlayabildikleri bir paratoner gibi davranıyor.

İşsizliğin, hayat pahalılığının, sokakta rahatça yürüyememenin sebebi her zaman, 'Suriyeliler' diye aynı potada eritmeye çalışılan mülteciler oluyor ne yazık ki! Hangi tartışma açılırsa açılınsın konu hiç sekmeden buraya geliyor. Peki, dayanışmanın nasıl hayatta tuttuğunu en iyi bilen biz kadınlar bu tartışmanın neresindeyiz?

MASAMIZDA MEMLEKET VARDI

Bu soruya yanıtı Meral'e bir akşam yemeğinde birlikte aradık. Meral, üniversite yıllarında part-time çalışırken tanıştığımız sonrasında arkadaş olduğumuz, kendi ayakları üzerinde durabilmek için çalışan bir kadın. Hep çok güçlü, renkli ve yaşamayı da seven biri. O akşam yemeğinde, masamızda bütün bir memleket vardı. Önce artık sinemaya gidemeyişlerimiz, alışveriş yaparken fiyatları didik didik etmemiz, TV dizilerinin bile bunaltan, itaat etmeyi salık veren satır araları, iktidarı, muhalefeti ve gittikçe sokaklarını insanların yaşam tarzlarına kapatan Ankara... Bunların hepsini geçmiş yaşamımızla kıyaslayarak koyduk masaya. Daha çok konuşmalıydı; çünkü Meral kendini yalnız hissediyor herkesin tüm olumsuzlukları si-neye çektiğini düşünüyordu.

'KARANLIĞIN SEBEBİ SURİYELİLER OLMASI GEREK'

"Sokaklarda bile rahatça yürüyemiyorum artık. Her yer Suriyeli. Kıyafetim çok açık olmamasına rağmen çıplak geziyor muşum gibi hissettirdiler bana."

"Meral onlar Suriyeli miydi?" diye sordum. Bilmiyordu ama o an önemli de değildi onun için. Sonuna kadar dinledim. Doğru, sokaklarda bile yürüyemez olmuştuk. "Sana böyle sadece Suriyeliler mi hissettiriyor?" diye sorduğumda ise düşünmeden "hayır" yanıtını verdi. Meral anlattı yaşanan kadın cinayetlerini, karakoldan geri gönderilen kadınları, pandemi salınan failleri, şort giydiği için darp edilen gençleri, İstanbul Sözleşmesi'ni savunan kadınların polisler tarafından saçlarından sürüklenerek gözaltına alınmalarını, istismara uğrayan çocukların akıbetini ve daha çoğunu. Ardından "Bir ülkede iktidar, güvenliği sağlaması gereken memurlar, yargı kadını korumadığı gibi karanlığa istiyorsa sebebi Suriyeliler olmasa gerek" dedi.

'ARKADAŞIM PROFİL RESMİNİ ÜMİTCAN UYGUN YAPMAK İSTEDİ'

Masada karşımda oturan ve daha sekizinci sınıfa giden kızı girdi sohbet. "Siz neler diyorsunuz? Ne mültecileri, ne sokaktaki insanları? Benim sınıfımda erkeklerin hepsi bıçak taşıyor. O bıçaklarla birbirlerine hava atıyor. Bir tanesi Whatsapp'ta profil resmini Ümitcan Uygun yapmak istedi. Ona benzemek için soyadını değiştirmek istiyor. Bunların hepsi okuldayken böyle rahat, yarı ne olacak? Sınıf arkadaşlarıma dahi güvenmiyorum. Bu yüzden bu ülkeden gitmek istiyorum. Mültecilere sıra gelene kadar neler var biliyor musunuz? O sokakta bizi rahatsız edenler yabancı diye değil, suç işledikleri için cezasını çekse böyle olur mu? Kadınlara şiddet uygulayanlara kolaylık sağlayanlar olmasa arkadaşlarım bu katile özenir mi?" diye ağlayarak kalktı. Sekizinci sınıf öğrencisi bu kız çocuğu masada açtığı parantezle taşları çoktan yerine oturtmuştu.

Meral, "Gelecek dediğimiz gençler bu haldeyken biz doğruyu yanlış yerde arıyoruz. İşte bu yüzden daha çok görüşmeliyiz. Sıkışıkça daha çaresiz, güçsüz belki de hepimizin kolayca yarğlayacağı insanlara cezayı kesiyoruz" diyerek kapattı parantezi. O parantezde bizim hayatımız gizli.

BU YARA HEPİMİZİN

Ya kanatacağız ya iyileştireceğiz

Nuray ÖZTÜRK
İzmir

“Üç çocuk doğurun” söylemlerinden boşanmaların zorlaştırılmasına, müftülere imam yetkisi verilmesinden İstanbul Sözleşmesinin kaldırılmasına, çocuk istismarının evlilikle aklanmak istenmesinden, süt-yen takıp takmamamıza bile karışılmasına kadar her türlü gerici politikaların sonucu olarak şiddetin arttığı, taciz, tecavüz, çocuk istismarı vakalarının rekor kırdığı ülkemizde bunun sebebinin mülteciler olduğu yanılması yaratılmak isteniyor. Mültecilerin, özellikle Afganistanlı mültecilerin kültürel farkları gerekçe yapılıyor bu ırkçı saldırılara. Kültür denilen din sosuna batmış ataerkil tahakküm oysa... Sanki bütün kadınlar sadece mülteciler yüzünden tehlikeyeymiş gibi...

Bir yandan şiddete, tacize, tecavüze, haklarımızın gaspına karşı mücadele ederken, bir yandan da hayatın ta içinde dayanışmayı örgütleyeceğiz elbirliğiyle...

7 YAŞINDAKİ ÇOCUĞUN YAŞAMINI DEĞİŞTİREN DAYANIŞMA

7 yaşında Afganistan'dan Türkiye'ye göç etmiş bir kız çocuğu M. Annesini kendisinden hayli yaşlı bir adamla para karşılığı evlendirmek istiyor ailesi. Annesi de aşık olduğu adamla yani babasıyla kaçıp İran'a yerleşiyor. İran'da önce abisi sonra M. dünyaya geliyor. Annesinin ailesi Barışma teklif ediyor aileye, “Dönün” diye haber gönderiyor. Bunun üzerine Afganistan'a dönüyorlar, M. daha 2 yaşında, annesi 23. Dayıları infaz ediyorlar annesini... Babasını da ölümle tehdit ediyorlar. Baba, çocuklara da bir şey yaparlar korkusuyla onları da alıp kaçıyor Afganistan'dan. Kucağında 2, yanında 6 yaşında iki çocukla yürüyerek geçiyor onca yolu. Türkiye'ye sığınmacı olarak başvuruyorlar.

Pandemide online eğitim sırasında ders işlenirken battaniyelerle oturan M'yi gören sınıf arkadaşı, “M.'lerin sobaları yok mu, neden battaniye ile oturuyor?” diye soruyor. İşte sığınmacı iki çocuğa yurt olan babaya dost olma hikayesi küçük çocuğun bu sorusuyla başlıyor. O soruyu soran çocuğun annesi Gülsen sayesinde velilerin kucak açmasıyla, Afganistanlı bu iki çocuk ve babalarının yıllardır

çektikleri acılara az biraz çare olacak dayanışma kuruyor.

Emekli bir kadın öğretmen misafir ediyor önce onları. Sonra başka şehre gitme durumu olunca onun da yardımları ile bir ev tutuyorlar. Evin kirası 925 TL. Tek gelirleri UNESCO'dan aldıkları 400 lira çocuk parası ile Avrupa Birliği fonundan aldıkları 350 TL.

Babası yok denecek kadar az Türkçe biliyor M.'nin, bir sürü iş bulunuyor ama çocuklar küçük, bırakacağı yer yok. Üstelik bir de burada da bulurlar korkusu... Tam zamanlı bir işte çalışmıyor, o nedenle ev eklenli iş buluyor kendine. Karton katlıyor evde. 10 bin adeti 85 TL'ye... 1 haftada ancak 10 bin tanesini katlayabildiğini söylüyor. Bilgisayarları var online eğitim için, UNESCO ve BM Mülteciler Yüksek Komiserliği temin etmiş ama kömür yok.

Sınıf velilerinin oluşturduğu dayanışma ağıyla evlerindeki ihtiyaçlar hızlıca gideriliyor. Kimin gücü neye yeterse, kimin çevresinde yardım edecek insan ve olanak varsa onu da dahil ederek temel ihtiyaçlar gideriliyor. Ama bununla kalınmıyor, Gülsen kendi çocuklarından ayırmadan her şeyleriyle ilgileniyor. Ne zaman bir ihtiyaç olsa kadınlar dayanışma için devreye giriyor... Bir kadının beş oluyor, sonra on beş sonra yirmi...

Yardımlarla değil de kendi hayatlarını idame ettirecek koşulların sağlanması için belediyeye, kaymakamlığa ulaşıyor ama ne yazık ki kayıtlı da olsalar vatandaş olmadıkları için olumsuz cevap alınıyor. Çünkü bakanlık yasaklıyor. Hani o göçmenlere kapıları açıp, sonra AB'ye karşı koz olarak kullanan AKP iktidarının bakanlıkları...

Kayıtlı oldukları bilinse de statüleri ne, hakları ne hiç kimse bilmiyor, kendileri de bilmiyor ne söylene yapıyorlar sadece. Kadınlar peşini bırakmıyor, kayıtlı bir sığınmacının ne hakkı var öğreniyorlar bir bir...

Sonra öğreniyorlar ki vatansız sığınmacı onlar, iç tüzük, taraf olunan uluslararası sözleşmeler gereği, sağlık, eğitim ve diğer tüm kamusal hizmetlerden ücretsiz yararlandırılmaları zorunlu... Buna rağmen her türlü zorlukla karşılaşılıyor.

HESABI KİMDEN SORACAĞIZ?

Kadınların karşılaştığı zorluklar artıyor. Onlar da daha çok örgütleniyor-

Fotoğraflar: Ekmek ve Gül

lar... El birliğiyle öğrendikleri ve deneyimledikleriyle daha çok sarılıyorlar çocuklara, hesap soruyorlar sorumlulardan!

Gülsen'le sohbet ederken şöyle söylüyor: “Yarın bir gün benim ülkeme bir şey olsa ben böyle vatansız kalsam, göç etmek zorunda kalsam ne hissederim diye düşünüyorum hep” diyor ve devam ediyor; “Önyargıyla değil de dayanışmayla yaklaşıp başka bir cevap alacağız. M.'nin abisi mesela ormanları hiç sevmiyorum diyor çünkü günlerce aç susuz ormanda kalmışlar ve duyduğu sesleri unutamıyor. Yaşadıkları dram ve travmalara rağmen ben çocuğuma zorla ödev yaptırırken, o her gün bana ‘Teyze ödevimi gönderir misin?’ diye soruyor. Gitsinler diyorlar... Bir savaş, bir şiddet, gerici, insan düşmanı bir yönetim söz konusu, insanlar uçaklara tırmandı, kaçmak için kanatlarına yapıştılar... Şimdi bu görüntüleri unutup iki üç video üzerinden hepsine düşman mı olacağız? Burada tek suçlu var. Bütün dünyayı zehirleyen Amerika. Irak, Tunus, Suriye, Mısır, Afganistan hepsinde aynı şey yaşandı. İnsanlara bu acıları yaşatan para, güç, petrol peşinde olan bir grup aç gözlü insan.”

PATLAMIS BİR İRİN GİBİ...

Örneğin emeğin ucuzlaşmasının so-

rumlusu açlık ve ölümler yüz yüze geldiği için her koşulda çalışmayı kabul etmek zorunda kalmış bir göçmen midir? Bu durumu kârlarına kâr katmak için kullanan patron ile patronlar çok memnun göçmen işçilerden, “Türkiye ucuz iş gücü cenneti” diyerek uluslararası sermayeye çağrı yapan, bunun politikasını yürüten iktidarın sorumluluğu nerede?

Emeğin ucuzlaşmasından, işsizliğin artmasından, sağlık hakkından eğitimdeki eşitsizliklere, şiddetten tacize, yoksulluktan geçim derdine yaşadığımız sorunların kaynağı ülkemize göç eden mülteciler midir yoksa göçü yaratan emperyalist savaş ve müdahaleler, bir anda ülkeyi göçmen deposuna çeviren, gerekli düzen, sistem ve karşılıklı uyumu sağlamayan devlet ve onu yönetenler mi sorumludur?

Bizi ayırtırmak isteyenlere, ırkıktan oy devşirmeye çalışanlara karşı bu dayanışma ve birlikteliği mi yükselteceğiz? Yoksa bırakacağız patlamış bir irin gibi ortalığa mı saçılacak ırkıklık?

Bu yara hepimizin...

Ya kanatacağız ya da hep birlikte iyileştireceğiz. Seçim bizim ve seçeneğimiz biziz. Bizim dayanışmamız, mücadelemiz... Ve mücadelemiz her yerde!

Mülteciler gidince şiddet azalır mı?

Görsel: Freepik

Selin KURŞUN
İzmir Demokrasi Üniversitesi öğrencisi

Son dönemde kadınlara yönelik artan saldırıları düşündüğümüzde bu süreç önce sahnedeki kıyafeti mevzu bahis edilerek hedef alınan Gülşen’le başladı, ardından Melis Sezen’in giydiği kıyafetin “suç” olduğunun dile getirilmesiyle birlikte devam etti. Hayatlarımıza yapılan müdahalelerin geldiği düzeyi daha iyi gözlemliyoruz artık, hem siyasetçilerin üsluplarında, konuşmalarında hem kendi günlük yaşantımızda. Üniversitede bu konu hakkında konuştuğumuzda “Neden ne giyeceğimize karışıyorlar ki? Onlara neymiş bizim ne giydiğimiz, kimi ne alakadar eder?” diye soruyor kadınlar. Meselenin giydiğimiz şeylerin biçimlerine karar vermektan öte bir durum olduğunu ve aslında hayatlarımıza müdahalelerin uçsuz bucaksız olduğunu görmek açısından, festivallerin, konserlerin iptal edildiği bu süreçte Eskişehir festivalinin iptal edilme gerekçesinin fuhuş suçlaması, Melek Mosso’nun konserinin iptal edilme sebebinin halkı ahlaksızlığa teşvik etmekte olduğunu görüyoruz. Gericici grupların muhafazakâr kadınları pantolon giymekle, sevgilileriyle yan yana olmakla suçladığı, muhafazakârlaşma yarışından başka bir şeye dönüşemeyecek ve hep “muhafazakârın” daha da “muhafazakâr” olması üzerinden yürüyebileceği bir süreç bu.

Türkiye’nin 2018 krizini hâlâ aşamadığı, ekonomisini bir türlü toparlayamadığı bu dönemde yoksulluğun gittikçe hırpaladığı insanların nefreti de öfkesi de sürekli başka yerlere çekilmeye çalışılıyor. Krizi; nefreti, ırkçılığı örgütlemeye çalışarak, kadınların alanlarını daraltarak kendi işlerine geldiği yöne sokmaya çalışıyorlar. Bir kadın tacize uğradığında yapan adam başka bir millettense bu öne çıkarılıyor. Bu söylemlerin gençler arasında karşılık bulmadığını söyleyemeyiz. Artan bu gergin havada, “Tacizler zaten var neden Afganları alıp daha çok artıralım?” diye soruluyor. “Afganlar gidince her şey çözülür” demiyorlar,

buradaki tartışmaları hep şiddetin azalması üzerinden tartışılıyor. “Neden daha gerici bir ülkeden insanlar gelsin?” denirken “gelenlerin çoğunluğunun erkek olması”nın dikkatlerini çektiğini ifade ediyorlar.

ÖFKEMİZİN HEDEFİ SAPTIRILYOR!

Artan şiddet, ülkelerin pazarlık konusu olan göçmenler için öylesine “gelsinler, gitsinler” diyerek çözülecek gibi görünmüyor. Mülteciler için hayatlarına nasıl devam edeceklerine uluslararası anlaşmalarla karar verildiği, devletlerin mülteci kaçakçılığına göz yumduğu durumda “geri gidin” demenin bir gerçekliği olmadığı gibi kişisel alanlarımıza dahi müdahalenin boyut değiştirdiği böyle bir dönemde yalnızca öfkemizin yönünü saptırıyor. Bizim hayatımızı korumak isteyenlerin entegrasyon politikalarını uygulayıp bu sorunu minimuma indirmek yerine eşitsizliği derinleştirdiklerini, kadın haklarına daha çok saldırdıklarını görmek gerekiyor.

Arkadaşlarımızla bunları tartıştığımızda çoğunluğun emperyalist bir savaşın sonucu olarak ya da göçmen emeğin ucuz olması nedeniyle ülkelere alındığına ikna oluyorlar. Yaşanan münferit olaylara bilenecek bu konuda inatlaşanlar ise tartışmalarımıza hak vermenin yanında gitmelerinin yine de kendilerini daha rahat ettireceği, en azından “tehlikenin azalacağını” ileri sürüyorlar. Bu çerçevede, hayatlarımızdaki tehlikeleri bitirmek üzerinden değil, azaltmak üzerinden yürüyen bu fikirler bireysel çözümlere varabiliyor.

BİLİYORUZ AMA BİLMEK YETMİYOR

Söylenenlere, yapılanlara şaşırıyor artık kimse, biraz küfür edip geçmeye ya da dalga geçmeye varıyor konu. “Erken evlenin” diyen bakana “Oldu hemen evleniriz “cevabı veriliyor, kıyafetlere laf atılınca “sana ne”ler havada uçuşuyor. Söylenenlere genç kadınların kulak asmadığı, karşı çıktığı aşıkâr, ancak hayatlarımızı savunmak yalnızca “Sana ne, ona ne, gitsinler” diyerek mümkün olmuyor. Bizlerin öfkesi arttıkça onların da yaptırımları artıyor. “Zaten yaparlar, yapacaklar, AKP işte...” denerek başlanan konuşmalarda AKP bunu neden yapıyor, ilerleyen süreçte bizi ne bekliyor sorularına cevaben bir şeyler söylediğimizde; “Biz zaten bunları biliyoruz” tepkisi geliyor karşımızda. “Biz zaten kadınlara yönelik saldırıların arttığını görüyoruz, yaşıyoruz, AKP bunları yapıyor biliyoruz, bir şeyler yapmalı biliyoruz...”

Bir şeyleri biliyoruz, yaşıyoruz zaten de bilmek tek başına yetmiyor değiştirmeye...

Öfke bir yerlerden patlak veredurunken günlük hayatlar ise bıkkınlık dolu. Hiçbir sığa ait olmamak, kendi ayakları üstünde özgürce yaşamak profiliyle birlikte şekilleniyor tepkiler. Kimi zaman bu bıkkınlık tartışmalarımızı çok zorlaştırıyor, çoğu kişide tartışmadan kaçma boyutuna varıyor. Kimi zaman da bir atılganlık getiriyor. Ancak “Yeter” çığlıkları artık daha yüksek, günlük yaşantımızda kadınların çoğu şeye artık daha fazla itiraz ettiğini görebiliyoruz. Şiddete, tecavüze ses çıkarmak temelinde bütün tartışmalar. Gerek “göçmenleri yollarken” de gerek “AKP gitsin” derken de düzeltmek istiyor kadınlar artık hayatlarını. Temel istek bu.

EŞİTSİZLİĞİ ORTADAN KALDIRALIM

Bizim davalarımızda yanlı karar veriliyorken, eski bakanlar çocukları yaşındaki kadınların kıyafetleri hakkında utanmadan yorumlar yapıyorlarken, özel hayatlarımıza, giyim kuşamımıza ne yiyip ne içeceğimize dahi karışılıyorken tartışacak çok meselemiz var ama bu meselenin devletlerin politikaları sonucu olduğunu görmek lazım.

Altını çizmekte fayda var. AKP’nin ürettiği yanlış politikaların sorumluluğu da sonucu da göçmenlere yıkılmamalı; bizzat milyonları kontrolsüz, entegre etmeden ülkeye alan AKP’nin kendisi...

Bu süreç çoğu kadının söylediği gibi biz kadınlar için bir sorun teşkil edebilir. Ancak çözüm göçmenler üzerinden ırkçılığa varan düşmanlığa düşmek değil, eşitsizlikleri ortadan kaldıracak bir mücadele hattından geçmektedir. Şimdi; itirazımıza yol açan temel sebebe karşı yükselen çığlığı birleştirme, kaynağına yönelme zamanı...

Görsel: Freepik

Yeniden inşa edemeyeceğim duvar yok...

Aleyna
Dicle Üniversitesi öğrencisi

Hem okulumu okuyup hem de okul dışındaki vakitlerimde part time bir işte çalışmaya mahkum bırakılan onlarca öğrenciden sadece biriyim. Önceki işyerinde tamamiyle yer edinmeye başlamamla birlikte yorucu bir okul ve iş temposu hayatımın bir rutini haline geldi. Kaos içerisinde bir hayat var ettim.

Geçtiğimiz hafta yaşanan tatsız bir olay tekrar taşların yerinden oynamasına ve aylardır yavaş yavaş kurduğum o duvarın yıkılmasına sebep oldu. Bir önceki gece arkadaşlarımda kaldığım o günün sabahında, her zamanki saatimde işimin başında duruyordum.

Yaklaşık iki saat sonra gelen patronum kapının önünde oturup beni yanına çağırdı, yanına gittiğimde ise güneş gözlüklerinin ardından gülümseyerek, "Bu ne hal böyle spor salonu mu burası" diyerek kıyafetlerimi gösterdi. Üzerimde oversize bir tişört ve dizlerinin hemen üzerinde biten bir şort vardı sadece.

"Sorun mu var abi" diyebilirdim sadece.

"Bu iş yerine uygun değil bunlar" dedi. Halbuki tatlı küçük bir şarküteri işletiyorduk sadece ... Resmî bir kurum değildi.

Dün gece yurda uğrayamadığımı bu yüzden kıyafetlerimi değiştiremediğimi söyledim.

"Böyle olmaz ama, yurda gidip değiştir istersen" dedi.

Beynime ani bir şok dalgası yemiştin.

"Nasıl yani öyle şey mi olur?" dedim.

"Böyle olmaz, gitsen daha iyi olur" dedi gülererek konuşmaya devam ederken.

Sanırım söylediklerini yumuşatma takviyesiydi bu gülüş, evet bak senden bir şey istiyorum ama gayet iyi niyetli bir şekilde istiyorum, der gibiydi. Komikti.

"Böyle saçma şey mi olur kimin ne giydiğine karışmamalı buradaki insanlar" diyebilirdim ve ekledim "Ne yani günün ortasında gidip kıyafetimi mi değiştireceğim, rezillik resmen."

"Olmaz öyle, bak biz şort giyor muyuz, sen git değiştir yine de" dendi. Sanki şort giyseler dahi sıkıntı olma ihtimali varmışcasına.

"Ciddi misin abi" diyerek son bir kez şansımı zorladım.

"Git git" dendi.

Oysa ki ben biliyordum eğer gidersem

işimde kırılan onurumla artık hiçbir şeyin eskisi gibi olamayacağını.

Sinirli bir şekilde çantamı alıp çıktım.

Yurt yakınında çalıştığım yere ama o yol ilk defa bu kadar uzun gelmişti gözüme. Yol boyunca ne yapmam gerektiğini düşündüm. Acaba resti çekip geri dönmemeli miydim?

Ya da fazla mı abartıyordu içimdeki susmak bilmeyen ses...

Gerçekten de kıyafetimin ahlaken uygunsuz muydu?

Odama geldim.

Durdum.

Düşündüm.

Bir yanım o kadar ağır basıyordu ki...

Sanki oraya tekrar gitmek kendime yapacağım kocaman bir saygısızlığın temsili olacaktı.

Öte yandan cebimde sadece 10 TL kalmışken...

Bir sonraki haftayı geçirmek için mecbur paraya ihtiyacım vardı. Zor bir münakaşadan sonra orta yolu buldum kendimle, geri gittim o işyerine. Çalışma arkadaşlarıma bakarken kötü hissettim önce, biraz rencide olmuşum doğrusu. Sadece diğer haftayı geçirebilmek için kalan 10 lirayla birlikte bu iş gününü bitirebileceğim telkininde bulunuyordum kendime. Zar zor geçirdiğim o ve ertesi günün ardından hiç düşünmeden bir daha gelmeyeceğimi ilettim kendilerine. Pek umursadıklarımı sanmam lakin benim için baya önemli bir karar olmuştu bu.

Bir taşın yerinden kayması demek kurduğum o duvarın tümüyle yıkılması demekti. Ama fark ettim ki yeniden inşa edeceğim hiçbir duvarın ağırlığı orada gördüğüm bu muameleden daha ağır olmayacaktı.

Tepkimi ortaya koyabilme cesaretini göstermekti sadece.

"Fevri davranma istersen" diyen iş arkadaşşıma da anlatmaya çalıştım içimdekileri.

Bir şeyleri kendi içimizde yumuşatarak ama o da kendince şöyle haklı, belki de öyle demek istemedi.

"Napalım işte içinde yaşadığımız toplum belli" diyerek sineye çekmemek lazım.

Biz kadınlar her nerede olursak olalım hangi şartlara mecbur bırakılmış olsak da sesimizi kısıp içimize atıp bir köşeye çekilmeyelim.

Sesiniz, sesim olsun.

Teşekkürler vakit ayırıp hikayeme eşlik ettiğiniz için.

Eşit ve özgür yarınlar...

Görsel: Pixabay

Gençleri Kutu Park karanlığına bırakamayız!

İlknur HAYLAZ
Esenyalı-İstanbul

İSTANBUL'un bir ucunda, çevresi fabrika ve atölyelerle çevrili yoksul emekçilerin yaşadığı bir mahalle Esenyalı. Mahalle son yıllarda birçok bölgeden çok fazla göç de alıyor. Bu mahallede yaşayan çocuklar ağırlıklı olarak liseden, ortaokuldan sonra okulu bırakmış, çalışmak zorunda olan çocuklar. İşçiliğe mecbur bırakılmış bu çocuklar, çalışmanın dışındaki zamanlarını mahallede adına "kutu" dedikleri parkta geçiriyorlar.

Kutu park, adı üstüne kutu şeklinde bir sahası olan, dört salıncağı, iki kaydırağı ve bir de tahterevallinin olduğu bir park. Böyle anlatınca nasıl da masum görünüyor. Ama gerçekten öyle mi?

2021 yılı, hayatın daha da zorlaştığı bir yıldır. Çözülmemiş sorunlar daha da derinleşti. Tam da böyle bir dönemin sonunda Esenyalı Kadın Dayanışma Derneği 2021 raporunu Şubat ayında yayınladı. Raporunda öne çıkanlardan biri, gençlerin birbirine uyguladığı çeşitli şiddet biçimleriydi: flört şiddeti, akran baskısı, uyuşturucu... Bu emekçi semtteki yaşları 13 ila 15 arası gençlerin gelecekleri kayıp olmayla karşı karşıya. Derinleşen yoksullukla birlikte aile içi şiddetin arttığı bu dönemde ailelerin en çok çocuklarına yüklendiğini maalesef ki biliyoruz. Sistemin ebeveynlere dayattığı yaşama biçimini, ebeveynler de çocuklarına dayatmaya çalışıyor. Sorunlar bir sarmal olup büyüyor.

Ne güzel anlatmıştım size kutu parkı. Kutu park çocukların eğlenebileceği bir yer olmalıyken maalesef, çocukların madde kullandığı, birbirleri ile ciddi kavgalar ettikleri bir yer olmuş vaziyette. Akran baskısının da rekabetin de yoğun olduğu bu dönemde gençler özgüveni, kendini geliştirmeyi şiddette buluyorlar. Çünkü hem yanlış yönlendiriliyorlar hem de kendilerini herhangi bir aktivite bula-

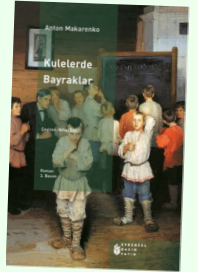
cak yerleri yok. Ne bir spor salonu ne bir müzik atölyesi ne bir resim atölyesi ne de vakit geçirecekleri düzgün bir kafe.

Mekanizmalar el ele vermiş ve bu gençliği yok etmek istiyor. Aile içinde başlayan şiddet sokağa yansırken şiddetin toplumsallaştığını, toplumsallaşan şiddet türlerinin giderek mahallede genişleyen bir gerilime neden olduğunu görüyoruz. Birbirlerine uyguladıkları şiddeti "birini döversen kendini ispatlayabilirsin" gibi görmelerine neden olan akran baskısı şiddetten besleniyor ve şiddet olarak gençlerin hayatına geri dönüyor.

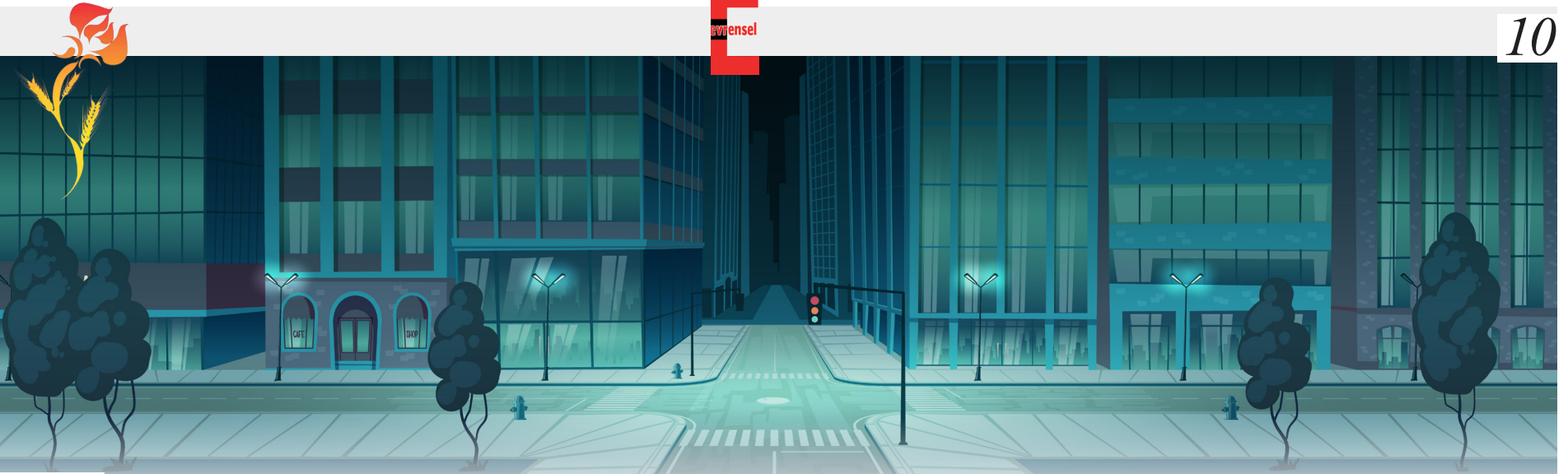
Gelecek gençlerin elinde. Bizlerin bu mekanizmanın, bu sistemin gençleri yanlış şekilde yönlendirmesine "dur" dememiz gerekiyor. Hep birlikte dayanışma ile o rengarenk görünen ama aslında içi karanlık olan kutu parktan gençleri kurtarmak için çaba göstermemiz gerekiyor. Gençleri oraya bırakamayız. Onları o göz boyayan aslında büyük bir karanlıkta baş başa bırakamayız.

KİTAP ÖNERİSİ: KULELERDE BAYRAKLAR

"KULELERDE Bayraklar", yalnız dünün değil, bugünün de büyük öyküsüdür. Potansiyel suçlu olarak görülen, sokak çocuklarının yeteneklerinin açığa çıkartılarak özgüvenli insanlar haline getirilmesi ve Sovyet toplumuna kazandırılmasının öyküsü. Bugün bütün dünyada, sokağın vahşetine itilmiş ve ne zaman ne olacağı, ne zaman ne yapacağı belli olmayan "korkunç" bir çocuk ve gençlik yığından söz ediliyor. Kimileri bu tehlikenin korkuyor, kimileri belli belirsiz acıyarak bakıyor. Ya çözüm!.. Bir iddiadan, bir öneriden çok fazlasını içeriyor Makarenko'nun kitabı.

Fotoğraf:Ekmeç ve Gül

Görsel: Freepik

Güvenli yurtlar, güvenli kampüsler hepimizin ihtiyacı

Dilancan KARABATAK
Bursa

ULUDAĞ Üniversitesi Kadın Çalışmaları Topluluğu olarak geçtiğimiz günlerde “Üniversiteli kadınlar sorunlarını tartışıyor, çözüm yollarını birlikte arıyor” etkinliğini gerçekleştirdik. Üniversiteli kadınlar ve LGBTİ’ler için tartışma ve birlikte mücadele etme yollarını aramak, yaratma iddiasında olan topluluğumuz bu etkinlikle gündelik diyaloglara, sitelere dönüşen sorunlarımızı birlikte aşabileceğimize olan inancımızı taziledi.

Üniversitelilerin yaşadığı bölge olan Görükle kadınlar ve LGBTİ’ler için tacizin ve güvensiz alanların hüküm sürdüğü bir yer. Özellikle kadın öğrenciler için Görükle’de çalışmak, yaşamak bir yana sokaklarında yürümek bile oldukça kaygı verici. Her an sözlü ya da fiziksel tacize uğrama korkusuyla karşı karşıya kalıyoruz. Fakat etkinliğimizde de tartışıldığı gibi, durum kampüs içinde daha da kötü bir halde. Uludağ Üniversitesi kampüsü kampüs içerisine dileyen herkesin elini kolunu sallayarak girebildiği bir durumda. Kadın öğrenciler ve akademisyenlerin kampüs içerisinde oldukça fazla taciz anıları var.

KYK yurdunda kalan arkadaşlarımız durumu şu şekilde anlatıyor: “Yurdumuza gitmek için 4 buçuk lira olan ulaşımı tercih etmektense yürümeyi seçiyoruz. Fakat bu, taciz edilme riskini de göze almamız anlamına geliyor. Çünkü KYK yurduna giden yol karanlık bir

patika. Halihazırda kampüs içine rahatça girebilen yabancılar dolayısıyla yurt bölgesine de gelebiliyorlar. Ve o karanlık patikada yürürken bütün adımlarımızı korkarak atıyoruz.”

Bu, öğrencilerin fakültelerinde de değişmiyor. Birçok fakültenin etrafını bırakalım binalarında dahi ışıklandırma yok. Genellikle ikinci öğretim olan kadın öğrenciler akşam derslerinde binalarda yalnızca ders işlenen sınıfların ışıklarının açık olmasından şikayetçi. Bir arkadaşımız bu durumu dersten çıkar çıkmaz dahi bir öğrenci ya da akademisyen tarafından tacize uğrayabilirim diyerek anlatıyor.

İşıklandırma üniversiteli kadınlar açısından kampüs içerisindeki tacizi önleyen bir durum değil elbette. Fakat öğrenciler kampüs içerisinde “daha az” korkarak yürüebileceklerini düşünüyorlar.

KADIN TOPLULUKLARI GÜÇ VERİYOR

Üniversitelerde taciz önleme birimlerinin olduğuna dair ya da bu birimlerin işlevlerine dair bilgisi olan öğrenci sayısı oldukça az. Bir arkadaşımız bu konuda şöyle diyor: “Ben kampüste başıma bir şey geldiğinde ne yapacağımı, kiminle iletişime geçeceğimi bilmiyorum. Bu konuda üniversitenin beni bilgilendirmesi gerekir. Taciz önleme birimini iki yıllık üniversite hayatımda ilk kez duyuyorum. Böyle bir birim varsa neden üniversite bu konuda bana bilgi vermiyor? Yoksa neden yok? Neden faal değil? Kadınlar olarak her zaman kendi imkanlarımızı kendimiz yaratmamız gerekiyor. Bu da yetmezmiş gibi imkanlarımızın neler ol-

duğunu öğrenmek için bile kendi kendimize çabalıyoruz.”

KYK yurdunun içerisinde defalarca görevliler tarafından tacize uğradığını ya da arkadaşlarının tacize uğradıklarını anlatan birçok kadın var. Kadın yurdundaki bir bloğunun senelerdir misafirhane olarak kullanıldığını söyleyen bir arkadaşımız şöyle anlatıyor: “O bloğa sürekli olarak farklı gruplar gelip kalıyorlar. Bunlar genelde karma gruplar oluyor. Hiçbir şekilde ortak bahçeyi paylaştığımız gruplar hakkında bilgi verilmiyor. Kaldığımız yurtları güvende olduğumuz alanlar olarak görmek istiyoruz ama neredeyse her hafta birçok tanımadığımız insanlarla karşılaşılıyor. Üstelik kaldığımız KYK’da kör bir alan var, ormanlık alandan o bölgeye geçiş oldukça kolay. Kaldığımız yurtlarda dahi dilediğimiz saatte bahçeye inemiyoruz korkumuzdan.”

Kadın öğrenciler yaşadıkları kaygıları, korkuları dahi anlatacak bir alanlarının olmadıklarını söylüyorlar. Kadınlar olarak sürekli yaşamlarımızla ilgili endişelerimiz, bu endişelere karşı duruşlarımız var ama bunları tek başına üstlenmek oldukça yorucu. Halihazırda bunca şeyi yaşamamızın kendisi yorarken bir de bunlara karşı durmak tek başına üstlenilecek bir ağırlık değil. Kadın topluluğu bugün yüklerimizi ortaklaştırmaya, birlikte sırtlanmaya ve savaşmaya dair bir zemin sunuyor, güç veriyor. Topluluğumuzda tanıştığımız her arkadaşımız böyle alanların her kadın öğrenci için bir ihtiyaç olduğunu dile getiriyor.

Ne yapacaksınız seneye ev işini?

Cemre KAVALA
Kocaeli

DÖNEM sonu yaklaştıkça hemen hemen her öğrencinin bir sonraki sene nerede kalacağına dair kafası karışmaya başlıyor. Devlet yurdunda kalmak uygun fiyatlı olsa da koşullar pek öyle değil. Özel yurtlarda kalmak mümkün bile değil. 2022-2023 eğitim öğretim yılı ücretleri aylık 2 bin 500 liradan başlıyor. O da 5 kişilik bir odada kalacak tek bir öğrenci için. Geriye bir seçenek kalıyor. Koşullarını az çok kendimizin belirlediği, eskiden daha ekonomik olan öğrenci evleri... Yan yana gelmiş beş altı kadın sohbet

ederken bir soru atılıyor ortaya, “Ne yapacaksınız seneye ev işini?”

Suratlarda belli belirsiz bir mimik. Herkes birbirine bakıyor. İlk söze Cansu giriyor: “Biz daha uygun bir ev bulamazsak burada kalmaya devam edeceğiz. Ulaşımı zor ama bu kiraya başka ev de bulamayız” diyor. Cansu bir ev arkadaşıyla beraber okula iki araç ile gidilen bir mahallede kalıyor. Tek otobüs ile gitmesi mümkün ancak yürümesi gereken yol uzun. Akşam saatlerinde o yolda tek yürümek de pek mümkün değil. Ama kirası İzmit fiyatlarına göre oldukça uygun. “Ama...” diye devam ediyor Cansu: “Daha rahat hissedeceğim bir yer bulmak da istiyoy-

Görsel: Undraw

AREL ÜNİVERSİTESİ YÖNETİMİNİN EŞİTLİK ANLAYIŞI:

Kadın kulübüne erkek yönetici ısrarı

Arel Kadın Çalışmaları Kulübünden bir öğrenci

Birçok okulda olduğu gibi bizim okulumuzda da kadın araştırmaları ve toplumsal cinsiyet alanında çalışmalar belli derslerle sınırlıydı. Bir zaman sonra arkadaşlarımızla ve hocalarımızla belli tartışmalar yaparak yan yana geldik, kulüpleşme sürecine gittik. Okulda bu süreç ile ilgili birtakım sorular sormak dışında bir zorluk yaşamadık. Daha sonrasında kulüp hızlıca kuruldu.

Kurulurken yaşamadığımız sorunlar kurulduktan sonra yaşamaya başladı. Birçok şeye "sakıncalı" dedi. Mesela broşürlerimizde ve bahsettiğimiz amaçlarımızda kullandığımız birtakım kelimeler: "örgütlenme, mücadele, birlikte hareket etme..." Kelimelerden korktuklar. Bu bize bir engeldi çünkü yeni kurulmuş olmamız, belli bir birliktelik oluşturamamış olmamız bu kısıtlamalara güçlü ses çıkaramamıza neden oluyordu.

BU NASIL EŞİTLİK ANLAYIŞI?

Son zamanlarda ise kulübe yönelik yönetim kurumumuzda erkek üye olmalı konusunda baskılar artmaya başladı. Buna karşı tavrımızı net olarak belirttik fakat ilerleyen süreçlerde tekrar bir

engel olarak karşımıza çıkaracaklar. Gerekçe ise "eşitlik" ilkesine aykırı-imiş(?) "Madem eşitlikten bahsediyoruz, o zaman neden yönetim kurulunuzda erkek yok?" veya "Asıl bilinçlenmesi gerekenler erkekler. Bu yüzden onlar da bu konumda yer almalı!" deniyor.

KADIN ÖĞRENCİLERE UYGULANAN ŞİDDET ÖNLENMİYOR, CEZALANDIRILMIYOR

Diğer yandan bu süreçte kulüple doğrudan iletişime geçen, okul içinde veya dışında yaşadıkları fiziksel-sözel şiddet, cinsiyete dayalı ayrımcılıkları anlatan kadın arkadaşlarımız da oldu. Fakat okulda bir muhatap yok. Ve biz de belli oranda bir şeyler yapabiliyoruz. Neticede asıl yetkili biz değiliz. Yaşanarlardan bahsetmek gerekirse, bir kadın arkadaşımız okulda bir erkek tarafından hem sözlü hem fiziksel şiddete uğruyor ve o sırada bir

güvenlik yok. Daha sonrasında öğreniliyor ki güvenlik kameraları çalışmıyor. Bu süreçte okulda bir muhatap bulunmuyor; dersin hocası konuya uzlaşmacı yaklaşarak "Özür dileyin, barışın" diyor. Şahit yok denerek konunun üzerine gidilmiyor. Fakat arkadaşımız hem çok ağır hakaretlere maruz kalıyor hem okulun ortasında üzerine yürünüp

sandalye atılıyor. Nerede kampüs güvenliği?

Okulumuzda bir Taciz ile Mücadele ve Önleme Komisyonunun varlığından söz ediliyor. 2020 yılında kurulmuş fakat kurulduğu günden bugüne bu komisyondan hiç kimsenin haberi yok, faal değil. Sadece bir yönergesi mevcut. Bu komisyon faal olmuş olsaydı arkadaşımız direkt buraya gidebilecekken hatta caydırıcı olmasıyla böyle olayların da önüne geçebileceğimiz bir muhatap söz konusu değil.

Mesela bir başka yaşanan da tesettürlü bir arkadaşımızın okuldaki bir akademisyen tarafından sözlü tacizine uğraması. Kızılay kan bağışi buluşması sırasında akademisyen, gönüllü görevli olan Mısırlı kadın arkadaşımıza yaklaşıp "Bu kılık ne böyle, sen bu halde Türk Kızılay'ında nasıl görev alabiliyorsun, Türkiyeli bile değilsin, yüzünü göstermek zorundasın, fotoğrafını çekeceğim seni şikayet edeceğim..." gibi ithamlarla arkadaşımıza ayrımcılık uyguluyor. Orada bulunan diğer arkadaşlarımızın gösterdiği tepkiyle akademisyen oradan ayrılıyor.

PEKİ OKULUN YURDU?

Yurt oldukça ıssız ve merkezden uzak bir yerde. Etrafta hiçbir imkan yok. Market bile yok. Peki ya arkadaşlarımız regl olduğunda ne yapıyorlar? En az 40 dakika uzaklıktaki markete gidiyorlar veya kendi aralarında bir dayanışma gösteriyorlar.

Diğer taraftan yurt güvenliği yetersiz. Kısa bir mesafede yer alan, erkek yurdunda kalan birkaç kişinin gördükleri zaman laf atmaları...

Sadece bir dönemde yaşadık bunları ve dahasını. Baskılar, yaşanan olaylar, tacizler, zorbalıklar... İlerleyen süreçlerde de yaşanmaması imkansız durumlar değil. Gerekli önlemlerin her koşulda alınması, var olduğu bilinen Taciz ile Mücadele ve Önleme Komisyonunun faal bir şekilde çalışması, yurta kalan ve kampüsteki kadın arkadaşlarımızın güvenliğinin sağlanması, kulüp noktasında kolaylıklar sağlanması talebimizdir. Ve bu talepler etrafında mücadelelerimiz şekillenecek, her fırsatta yan yana geldikçe güçleneceğiz.

Görsel: Freepik

rum. Eve gelip gidene kimsenin karışmadığı, benim tedirgin olmadığım bir ev."

Cansu bunları anlatırken KYK yurdunda kalan iki arkadaş sanki anlaşmışlar gibi "En azından 1 dakika geç kalırsa tutanak tutulmuyor. İstedğin saatte gir çık" diyorlar. İçlerinden biri devam ediyor "Geçen gün arkadaşımın yurdun önüne kadar yürüdüm, o bıraktı beni. Erkekti arkadaşım. Güvenlik hemen çıkıp 'sen buraya gelemezsin' dedi. Yurdun içinde karıştıkları yetmiyormuş gibi yurdun dışına da karışıyorlar."

Özel bir yurttan kalan Eylem giriyor söze: "Bizde izin alınca hemen ailemize haber veriyorlar. 'Nerede, kimde kalacaksın?' soruları da geliyor arkasından. Kaç yaşına gelmiş insanım sorguya çeker gibi soruyorlar."

Yurttan kalan üçlü arasında devlet yurdu mu özel yurt mu iyi tartışması başlıyor bu sefer. Herkes ken-

di yurdunun koşullarını anlatıyor, anlattıkça cümleler "Böyle olmamalı ama" diye devam ediyor. Süren bu küçük tartışmanın ardından devlet yurtlarının ekonomik olarak daha iyi olduğuna ama koşullarının iyileştirilmesi gerektiğine karar veriliyor.

Bu kararın ardından bir söz daha atılıyor ortaya "Evde yaşamak daha iyi." Cansu giriyor hemen: "Kadın olunca daha zor. Sürekli tedirginlik hali var. Biri görecektir mi biri bir şey diyecek mi aman geç gitmeyelim" deyince omuzlar düşüyor.

Bu sefer ben giriyorum araya "Bunu nasıl değiştiririz peki?" diye soruyorum. Özel yurttan kalan ama eve çıkmayı düşünen Yaren sessizliğini bozarak "Kadınların yalnız bir şekilde istediği hayatı yaşayabileceğini kabul ettirmeliyiz. Ben istediğim saatte evime girerim, istediğim arkadaşım gelir. Bunun normal olduğunu kabul etmeliler" diyor ve masada onaylıyor. Cansu, "Biz de özgüvenli davranmalıyız bu

konuda. Tedirgin olunca daha çok üstüne geliyorlar insanın" diye ekliyor. Kardelen de ekliyor üstüne: "Tedirgin olmamak elde değil ama yalnız da değiliz. İnsan bunları düşünürken acaba bir tek ben mi yaşıyorum diye düşünüyor da bak masaya!" Yine onaylayan mimikler.

"Evet, evet, yalnız değiliz"

"Valla biz de istediğimiz gibi yaşarız, karışamazlar da"

"Biri bir şey derse cevap veririz ne olacak sanki", "Ben WhatsApp grubuna yazarım hemen. Gider eylem yaparız cevaplarını alırız"

"Değişir, değişir, bu koşullar da değişir. Biz bu masayı daha kalabalık yapalım o zaman daha çabuk değişecek"

"Bir şey olursa hemen sizi ararım" cümleleriyle konu değişiyor masada...

Her şeye zam gelirken ücretler yerinde sayamaz!

EK ZAM... İNSANCA YAŞAM... HAKKIMIZ!

2021'de son 20 yılın zirvesine çıkan enflasyon, 2022'de fahiş zamlar, hem ücret ve maaş zamlarını hem de imzalanan toplu iş sözleşmelerinin ilk altı aylık ücret zammını alıp götürdü. Memleketçe yılın ikinci altı ayına "büyük" zamlarla giriş yaptık.

Benzin ve motorine 24 saat içerisinde iki kez zam yapıldı. İstanbul'da benzinin litresi 26,24 liraya yükseldi. Motorinin litre fiyatı 25,90 lira oldu.

Doğal gazda konut kullanımına yüzde 30, sanayi kullanımına yüzde 10, elektrik üretimi amaçlı tarife ise yüzde 16 zam geldi. Konut ve tarımsal faaliyetlerde kullanılan elektrige yüzde 15, sanayi ve ticarethane aboneleri tarifesine ise yüzde 25 zam yapıldı. Doğal gaz ve elektrige nisanda da zam yapılmıştı.

Çaya yüzde 44 zam yapıldığının açıklanmasından ardından Türk kahvesi ve şekere de zam geldi.

1 yılda fiyat artışı yüzde 100'e çıkan yumurtanın litresi 1 buçuk lirayı geçti.

Haziranın ikinci haftasında ekmeğe de zam gelmesine kesin gözüyle bakılıyor. Bazı fırınlar, ekmeğin fiyatını 4 liraya çıkardı bile.

Sütün litresi 5 ay içinde yüzde 100 zamlanarak 21 lirayı buldu. Yakında süt ürünlerine başka zamlar da gelecek.

Bir damacana suyun fiyatı 30-35 lira arasında.

ZAMLAR GÖKTEN ZEMBİLLE Mİ İNİYOR?

Zamların gökten inmediğini; tersine krizin, pandeminin ve savaşın faturasını halka yıkmayı merkeze alan tek adam yönetiminin ekonomi politikalarının sonucu olduğunu biliyoruz.

"Halkçı bir ekonomi" için mücadele edilmediği takdirde ücret ve maaşlara kaşıkla yapılacak ek zamların kepeçle geri alındığını gördük, görüyoruz.

Aralık ortasında gösterişli törenlerle ilan edilen asgari ücrete yapılan zam daha üç ay geçmeden, açık sınırının kat kat altında kaldı...

İşte "yüzyılın sözleşmesi" diye imzalanan toplu iş sözleşmeleri daha işçinin eline geçmeden eriyip gitti...

Emekçiler sadece ücretlerine zam talebiyle yetinemez, bu talebin iktidarın ekonomi politikalarına karşı mücadeleye birleşmesi gerekir. Güvenceli bir iş ve gelecek güvencesi yokluğu hepimizin, tüm işçilerin, emekçilerin ortak sorunu!

SENDİKALAR SEYİRCİ KALMASIN DİYE YAPMAMIZ GEREKENLER VAR!

Tüm işçilerin dilinde ek zam talebi varken sendikalar ne yapıyor? Sendikal bürokrasinin dişileri, işçilerin gündeminden düşmeyen "ek zam" taleplerini "Bizim teamlüğümüzde yok", "Yasalarda yeri yok" gibi gerekçelerle gündeme bile almıyorlar!

Sendikalar eğer açık ve yoksulluk sınırını açıklıyorsa, o zaman bu açıkladıkları rakamlara uygun bir mücadele vermek zorunda. Çünkü biz eğer bu ülkede tüm malları, tüm hizmetleri üretiyorsak, bu dünyanın çarkını bizim emeğimiz döndürüyorsa, birileri sırça köşklere yaşayıp "Aynı gemideyiz, ey işçiler siz fedakârlık yapın" diyorlarsa bizim onlara söyleyebileceğimiz tek bir şey var: Biz artık fedakârlık yapmak istemiyoruz!

İşyerlerimizden başlayarak sendikalarımızı zorlayacağız. Bu taleplerimiz için işyerlerinde, mahallelerde yan yana geleceğiz. Birlik olacağız. Birbirimize güvenerek, insanca yaşama talebimizin haklılığına güvenerek kazanabiliriz.

NE İSTİYORUZ?

- ✓ Enerji, temel tüketim maddeleri ve konut kirası başta olmak üzere tüm zamlar durdurulsun, yapılan zamlar geri alsın...
- ✓ Ücretler yoksulluk sınırının üzerinde insanca yaşayacak bir düzeye çıkarılsın.
- ✓ Ücretlerde hiçbir kesintiye gidilmeksizin, çalışma süresi; günde 7, haftada 35 saate düşürülmelidir.
- ✓ Dinlenmek herkesin hakkı, işçilerin de hakkı. O yüzden de haftada 2, yılda 30 gün kesintisiz dinlenme hakkı istiyoruz.
- ✓ İşten atılmalar yasaklansın, işçi ve emekçilerin temel ve ucuz gıdaya ulaşımı sağlansın.
- Bunu yapabilmemiz için, sermayenin doymak bilmeyen kâr hırsının önüne geçebilmeliyiz. Örgütlenerek, sendikalı olarak, toplu sözleşmeli bir çalışma hayatını elde ederek, ülke genelinde de birleşerek yapabiliriz. Bunu yapabilecek güce sahibiz!

İKİ KİŞİ ÇALIŞIYORUZ, ÇOCUĞU İŞE VERDİM YİNE DE GECE AÇ YATIYORUZ!

Ben metal işçisi bir kadını. Eşim de bir boya fabrikasında çalışıyor. İki de çocuğumuz var. Neredeyse bir yıldır iki kişi çalışmamıza rağmen geçinemiyoruz. Asgari ücret artınca çok sevindik ama daha ilk haftada sevincimiz zamlar karşısında kursağımızda kaldı. Önce benim ihtiyaçlarımdan başladık kısımaya. Artık kuaföre gitmiyorum. Telefonum hatlıydı kontörülüye döndüm. Temizlik yaparken ihtiyaç olan yumuşatıcıyı artık alamıyorum. Bulaşık makinesine deterjan almayı da kestim. Yerine sıvı deterjan koyuyorum, pek temiz olmuyor ama imkansız tablet deterjan almak. Bazı yiyeceklerin tadını zaten unuttuğum, buna domates ve yeşillik de eklendi. Meyve büyük lüks olur bizim için diye onu da almıyoruz.

EVDE GERİLİM BÜYÜYOR

Biz kısıtçı zamlar devam ediyor ve evde gerilim de büyüyor. Eşim bir tek kahveye giderdi artık gitmiyor. Çünkü gidince illaki bir çay içecek ve çay kahve 4 lira yani bir ekmeğin fiyatı. Biz de bu nedenle tartıştık.

Şimdi de çocukların ihtiyaçlarından kısımaya başladık. Kadın derneğinden ikinci el kıyafet alıyorum ya da muhtarlardan. Bu sayede haftada 3 gün beslenme koyabiliyorum çocuklara. Bazen sadece kuru ekmeğin oluyor, bazen de hiçbir şey olmuyor. Lise ikinci sınıfta okuyan oğlum için bir iş buldum, bu yaz çalışacak. Ona bakınca içim gidiyor, çalışmak çok zor ama ne yapabiliriz! Gelecek sene derslerine gidecek, belki kendi boğazının masrafı çıkarır diye düşündüm. Bir de çocukları okuldan alalım desek yine de yetmeyecek... Şu an birimizin maaşı sadece kiraya ve elektrik faturasına gidiyor. Bu kadar kısıtığımız halde yine de geceleri aç yatıyoruz. Maaşlarımızı bir iyileştirme yapılmadan kimse hayatta kalamaz. Benim en büyük talebim, ücretlerin yükselmesi ve zamların durması.

Metal işçisi bir kadın
Tuzla/İSTANBUL

BİRLİK OLMAZSAK HİÇBİR ŞEY ELDE EDEMEYİZ

Fabrikamızın içinde en güvendiğim işçilerle kendi aramızda "Ne yapabiliriz?" diye konuştuk. Sonra kime güvensek kime güvenmesek diye düşünürken elimizde sadece 5 kişi kaldı. Herkesi güveniliriz diye eledik ve kendimize olan güvenle çıktık, maaşımıza zam istemek için müdürün yanına gittik. Anlattık derdimizi; "Geçinemiyoruz ve biraz iyileştirme istiyoruz" dedik. Müdür önce şöyle bir alaycı baktı, sonra güldü ve dedi ki: "Burada çalışan 280 kişiden bir tek siz mi geçinemiyorsunuz? Arkadaşlar yapabileceğimiz bir şey yok, siz sanırım lüks yaşayanlarız, biraz lüksünüzü azaltın geçinirsiniz." Biz odadan çıktık, neye uğradığımızı şaşırılmıştık. Bir yandan söylediği doğruyu sadece 5 kişiydik. Göze battığımızı mı yanalım, diğer işçilerle niye bu durumu paylaşmadığımızı mı yanalım bilemedik.

Bırakın lüks yaşamayı, sürünüyoruz yine

de geçinemiyoruz. Mesai olmadığı zaman üzülüyoruz. O arkadaş grubuyla o gün dışarıda buluştuk, bu durumu değerlendirdik. Ben kendi adıma çok utanmışım, aslında müdür haklıydı, hepimiz gitmeliydik onun odasına. Ama işte işçiler ya korkuyor ya da hemen birbirinin arkasından iş çeviriyorlar. Herkesin borcu var, iş bulmak çok zor, kadın işçiler için daha zor. O günkü buluşmamızda işyerinde sendika çalışması başlatmaya karar verdik.

Zam istediğimiz için müdürün mobbingleri başladı. Önce çalışma yerlerimizi değiştirdiler. Fabrikada yan yana gelmememiz için başımıza nöbetçi diktiler. Ama biz birlik olmayı deneyeceğiz. Böyle günlük ve birbirimize güvenmeden yaşamaya devam edersek daha çok dalga geçerler bizimle...

İstanbul Tuzla'dan bir işçi

PATRONUN DEĞİŞMEYEN CEVABI: BEĞENMİYORSAN KAPI ORADA!

Aldığımız maaş asgari ücretten 100 lira fazla. Zaten o da gelen zamlarla eriyip gitti. Her hafta gelen zamlar yüzünden marketlerde alarm takmadıkları ürün kalmayacak yakında. Ekmek 4 lira oldu. Kiralar zaten almış başını gitmiş, benim oturduğum mahallede kira fiyatları 3 bin liradan başlıyor. Hükümet "Vatandaşın sıkıntılarının farkındayım" diyor ama çözüm yok. Ne işçilere ne emekliye ek zam talebiyle ilgili bir açıklama yok.

Eşim çalışmadığı için evin bütün yükü benim omuzlarımda. İki çocuğum var. Oğlum nişanlanacak, ona destek olmak istiyorum ama bu maaşla çok zor. Fabrikada ek zam talebiyle ilgili kendi aramızda konuştuk. Birkaç kişi müdürle görüştü ama "Vereceğimiz zam bu kadar. Bunun dışında fazlasını veremeyiz isteyen çalışsın, isteyen gider" cevabını aldık. Herkesin ödemesi gereken borçları olduğunu biliyoruz ve o yüzden bu kadar rahat tehdit ediyorlar bizi.

Bizler toplandırdık, "Zorunlu mesajların kal-

dırılmasını istiyoruz" dediğimizde "Biz kimseyi zorla mesaiye bırakmıyoruz" diyorlar. Ama ustabaşı bize sormadan listeye ismimizi yazıyor, mecbur kalıyoruz. Mesaiye kalmadığında göze batmaya başlıyorsun tutanak tutuyorlar sonrasında da işten çıkartıyorlar. Zorunlu mesajlar yüzünden sürekli çalışıyoruz. Günde sadece yarım saat yemek mola almamız var. Tuvalet gitmemiz bile sorun oluyor. Ustabaşı "Neden bu kadar uzun kaldın" diye laf atıyor. Ellerinden gelse tuvalet gitmemizi de yasaklayacaklar.

Patronun 17 yıl boyunca çalışan idari personelin haklarını vermeden işten çıkarması zaten konuşulan sendikalaşma sürecimizi hızlandırdı. Bir gün arkadaşım geldi ve sendika çalışmasına katılıp katılmayacağımı sordu. "Tabii ki varım" dedim. Daha iyi çalışma koşulları, daha iyi bir ücret ve haklarımız için sendikalaşmak istiyoruz.

Metal işçisi bir kadın
Tuzla/ İSTANBUL

ŞİDDET, GÜVENCESİZ ÇALIŞMA, ARTAN KİRALAR:

Fatma ve oğlunu evsiz bıraktı

Görsel: Freepik

Gizem ÇELİK
Esenyalı-İstanbul

SİZLERE Esenyalı Kadın Dayanışma Derneğine yardım talebiyle ulaşan Fatma'nın yaşam mücadelesinden bahsetmek istiyorum. Fatma 48 yaşında bekar bir anne, 26 yaşında mental sağlık problemleri olan bir oğlu var. Eski eşi bu durumu kabullenmeyip bir de Fatma'yı aldatınca boşanmışlar. İlk başlarda kısa süre de olsa nafaka almış. Fatma'nın okuma yazması yeterli olmadığı için bir kağıt imzalatıp nafaka hakkını da elinden almış eski eş. Yıllarca ev temizliğine, merdiven temizliğine giden, bulaşıkçılık yapan Fatma'nın sigortası da yok. Tek derdi geçinebilmek. Oğlu da birçok yerde çalışmış ancak ne maaşını düzgün alabilmiş ne de sigortası olmuş. Sağlık problemi nedeniyle de her seferinde bir süre çalıştırıp işten çıkarmışlar ya da kendi ayrılmış. Mental sorunlarının yanı sıra ağır kalp hastası olan oğluyla birlikte hep bir mücadele içinde olmuş Fatma.

İş bulamayan, günübirlik işlerin karnını bile doyurmadığı bir günde ev sahibi kapıya dayanmış "Evimi boşalt" diye. "Ben de çıkmak istemiyorum çünkü biliyorum ki çıkarırsam sokakta kalırım. Gidecek hiçbir yerim yok. Buna rağmen ev sahibim beni sokağa attı. Mart ayında o karın ortasında eşyalarım karın altında kaldı, koyacak yer de bulamadım. Sonra bir akrabamı aradım, yanına gittim ama eşyalar sokakta kaldı. Sadece ben ve oğlum gidebildik oraya iki gün sonra gittiğimde ise ev sahibim, tüm eşyalarımı sattığını kiraya saydığını söyledi. Eşyalarımın da oldum. Akrabamın evine sığındım ama o da çok kısa sürdü. 1 hafta ancak kalabildim, eşi oğlumu istemedi. Akrabam belediye-yi arayıp sokakta kaldığımızı söyledi, geçici barınaklara götürüldük. Oğlum başka yerde ben başka yerdedik. Bahar ayına kadar orada kaldım, oğlumdan doğru düzgün haber de alamadım. Çok endişe ediyordum çünkü ilk defa bu kadar süre ayrı kalmıştık ve çok nadir görüşüyorduk" diyerek yaşadığı süreci anlattı Fatma.

Bahar ayı gelince barınaktan ayrılan, parası olmadığı için belediyeye başvuran Fatma belediyeden de "Ev tut biz kira desteği sağlayalım" cevabı almış. Ev tutacak parası olmayınca yine akrabasına sığındığını dile getiren Fatma, oğluyla birlikte yine istenmemiş orada da.

"Çevrede ev aramaya başladık. Ev bulsak kiralar o kadar pahalı ki üstesinden gelmezdim. Bir gün Esenyalı Kadın Dayanışma Derneğinden biri aradı. Bizim durumumuzu birileri anlatmış, gittik görüşmeye. Bize yol gösterdiler. Sayerlerinde evimizi tuttuk, evde hiç eşya yok tabii. Hemen eşya desteği sağladılar sağ olsunlar. O boş ev şimdi benle oğluma yuva oldu" diye konuştu.

Bu rantın tek sorumlusu 'zalim ev sahipleri' mi?

Adile DOĞAN

**Esenyalı Kadın Dayanışma Derneği
Başkanı**

Gelen telefonun diğer ucundaki kadın feryat figan "Zalim ev sahibi bana çık diyor. Ne yapacağım bilmiyorum. Ev bakıyorum ama tüm ev sahipleri zalim olmuş, hiç hal-den anlamıyorlar" diyor. Başka bir kadın, ev sahibinin polisle gelip evi boşalttıracığını söylediğini aktarıyor. Ev kiralari çok artmış durumda ama bunun tek sorumlusu "zalim ev sahipleri" değil. Emekçi mahallelerde kiralar 4 bin lira. Asgari ücret ise 4 bin 250 lira ve bahsini ettiğim bu kadınların evine asgari ücret bile girmiyor. Çoğunluğu şiddet mağduru, boşanmış, canını kurtarmak için yanına bir bavul bile alamamış, hayatlarını başkalarının eskileriyle kurmaya çalışan, aynı zamanda çocuklarının bakım yükü de üzerlerine kalmış, bu nedenle girip bir işte de çalışamayan kadımlar.

'AÇLIKTAN ÖLMEMEK İÇİN DİLENMEK ZORUNDA KALDIM'

Aysel; 30 yaşlarında iki çocuk annesi ve 10 yıllık evliliği boyunca türlü şiddete maruz bırakılmış. Eski bir tekstil işçisi olan Aysel, artık canına tak edince bir gece vakti yanına iki çocuğunu da alarak sığınma evine gitmiş. Birkaç ay kaldıktan sonra bir akrabasına tutunarak bir ev bulmuş. Çocuklar küçük oldukları için yeniden çalışmaya başlaması zor olan Aysel el yordamı ve konu komşu yardımı ile üzerinde yatacak bir yatak ve eşyalar edinmiş. Sosyal hizmetlere yardım için başvuran Aysel'e 3 ay sonra yardım

çıkış. "3 ay içinde çöpten atık yemekler bile topladım ve çocuklarıma yedirdim" diyor. Hatta o günlerde dilenmek zorunda bile kalmış. "Hâlâ çok utanıyorum, onurum kırıldı ama çocuklarımla o gün böyle doyurabildim" diyor.

"Tüm bunları yaşadıkten sonra tam bir düzenim var diyecektim ki şimdi kiraların artmasıyla birlikte ev sahibi beni evden çıkartıyor. 'Ya 3000 bin lira ver ya da çık' diyor. Huzur denen bir şey kalmadı." Çıkmayacağı deyince de başından geçenleri herkese anlatmakla tehdit etmiş ev sahibi...

DEVLET KORUMASINDA YALNIZ...

Hayat pahalılığının her hücremize işlediği ve artık başa çıkılmaz bir hal aldığı bu dönemin sancılarını maalesef ki şiddet mağduru olmuş kadınlar daha derin hissediyor. Aysel'in yaşadıkları tüm kadınların yaşadığının küçük bir özeti. Devlet korumasında olan bu kadınların yalnızlığı ve çaresiz bırakılışı hayretlere düşürebilir insanı. Sosyal hizmetlerin verdiği para asgari ücretin yarısı bile değil. Zaten verdikleri para sadece kirayı zor karşılarken hadi Aysel bir ev buldu diyelim, hangi parayla taşınacak? Tamam taşındı diyelim, adresi değiştiği için yardım kesilecek ve yeniden bağlanması en az iki ay sürecek. Aysel ve bize başvuran birçok kadın içine itildikleri bu durum karşısında tek başlarına ne kadar dayanır bilinmez. Ama bilinen bir gerçek var ki, uğradıkları şiddetten kurtulmak isterken daha da yoksullaşan, evsiz kalan, hayati tehlikesi olan tüm kadınların devlet tarafından gerçek anlamda korunması gerektiği. Ücretsiz konut hakkı tanınması, çocukları için ulaşabilecekleri ücretsiz kreşler verilmesi ve kadınların çalışma hayatına katılması gerekiyor. Bu saydığımız taleplerin birlikte mücadele etmeden kazanılmayacağını biliyoruz.

Görsel: Freepik

Fotoğraf: Ekmek ve Gül

Saat ücretiyle çalışıyor, çocukların nafakasını alamıyorum

El sanatları öğretmeni bir kadın

Merhaba, ben 46 yaşında, iki çocuk annesiyim. Çocuklarımın babasından boşanalı beş yıl oldu. Boşanma davası açıp anlaşmalı boşanmak istedim. Tek şartı kızımın velayetiydi. Oğlumun yaşı küçüktü. İstese de hakim kendine vermeyeceğini biliyordu. Evladını seven hiçbir anne çocuklarını vermek istemez. Ben de öyle yapmıştım. İki çocuğumu da ona asla vermeyeceğimi, kendime hiçbir şey istemediğimi söyledim. Sadece çocuklarına nafaka istemiştım. Ben birçok kadından şanslıydım, ailem bu konuda hep benim yanımda oldu.

Boşandım. Bir yıl Ankara'da ailemin yanında kaldım, yanımda oldular. Bu süre zarfında çocukları görme bahanesiyle hep evime geldi. Oysa benimle evliken hayatında bir kadın varmış ve ondan da bir çocu-

ğu olmuştu. Bir kadın için en zordur aldatılmak. Boşandıktan sonra hep beni görmek istedi. Beni rahatsız etmeye başladı. Annem, babam, erkek kardeşim Ankara'da yaşıyordu. Benim ve çocuklarımın yüzünden başları belaya girmesin diye İstanbul'da yaşayan kız kardeşimin yanına taşınmak zorunda kaldım. Hayat bir kez daha bana zorluğunu göstermişti. Çocuklarımın babasından kurtulmuştu ama bu sefer de ekonomik zorluklarım başlamıştı. İki çocuğuma nafaka bağlamıştı devlet ama nafakayı almak için hâlâ mücadele veriyorum. Bana değil kendi çocuğuna nafaka ödemeyen bir adamla savaşıyoruz başlamıştı...

'ÇOCUKLARIMIN NAFKASINI ALAMIYORUM, PEKİ NEDEN?'

İstanbul'da kiralılar çok yüksek. Şu anda oturduğumuz ev küçük. El sanatları öğretmeniyim. Yazın üç ay boşuz, maaş alamıyoruz. Saat ücretli çalıştırıyorlar biz-

leri. Bayramlar, resmi tatiller, kar tatilleri maaşımızdan hep kesiliyor. Elimize komik bir maaş kalıyor. Asgari ücret bile değil gerisini siz düşünün. 2+1 bir eve 2 bin 500 lira kira ödüyorum. Şimdi yine üç ay maaş alamayacağım. Kiramı, mutfak masrafımı, kısaca hayatımı idame ettireceğim parayı çıkarabilmek için durumu benim gibi iyi olmayan bir arkadaşım ile ortaklaşa çantalar, runnerlar, mutfak önlükleri gibi el sanatları yapıp onları satmaya çalışıyoruz. Artık ne kadar satabilsek o kadar giderlerimizi karşılamaya çalışacağız. Stant açıp orada satmak istedik ama stant açmak 3 bin lirayı geçiyormuş. O kadar kazanabilsem ne ala, şimdi elden, arkadaşlarımın, akrabalarımın da yardımıyla eşe dosta satmaya çalışıyoruz.

Kızım üniversiteye hazırlanıyor. Oğlum ise ortaokulda. Benim gibi nice kadınlarımız var. Çocuklarımız için nafaka davasını kazandım ama hâlâ alamıyorum. Neden?

Fotoğraf: Pixabay

Sezonluk işçinin derdi: Güvenceli iş!

Hatice Kelleci Tuzluçayır Kadınları Dayanışma Derneği-Ankara

OKULLARDA sezonluk işçi olunca bile en çok kadınlar çalışıyor. Dokuz ay asgari ücretle çalış, çikışın verilsin, tekrar iş aramaya başla, çalışacağın süre içinde iş güvencesi de yok üstelik. Kadınlara hep bu tür güvencesiz, sezonluk işlerde çalışırken reva görülen de asgari ücret oluyor. Yakın bir zamanda böylesi sezonluk işlerde çalışan kadınlarla buluştuk. Hepsinin ortak dileği güvenceli, haklarının olduğu, hayatlarını sağlıklı bir şekilde sürdürebilecek bir çalışma hayatı.

Bu kadınlardan birisi Ş.K. Eski eşinden sürekli şiddet gören Ş.K. daha yeni uzaklaştırma kararı almış. 9 Haziran'da işten çıkarılacak. Şimdiden iş aramaya başlamış, çocuklarına da evine de kendi bakmak zorunda.

GEÇİM ZOR, GÜVENLİ ÇALIŞMA VE YAŞANABİLİR ÜCRET ŞART

Kendilerini sezonluk işçiler olarak tanımlayan kadınlar, haklarının korunmasını, geçimlerinin kolaylaştırılacak çözümler bulunmasını istiyor artık. Gelen zamardan ve artan fiyatlardan dolayı geçinemediklerini, çalıştıkları kurumlarda dokuz ay değil bir yılı doldurmak istediklerini, sürekli ve güvenceli bir işleri olduğunda kendilerine güvenlerinin geleceğini anlatıyorlar. Geçici oldukları için sigorta primlerini hiçbir şekilde dolduramadıklarını, çoğu kurum yaş sınırı koyduğu için sıkıntı yaşadıklarını anlatan kadınların en önemli taleplerinden biri de yaş sınırının işe alımlarda kaldırılması.

Maaşlarının da yetmediğini söyleyen kadınlar, "Asgari ücrete de ek zam yapılmalıdır" diyerek maaşlarının asgari ücretten daha yüksek olması gerektiğini vurguluyor. Ortak sözleri de "Biz de refah bir hayat sürmek istiyoruz artık" oluyor.

Okulda 1 öğün ücretsiz, sağlıklı yemek her çocuğun hakkı!

Gözde MEYDAN
Kocaeli Ekmek ve Gül Kadın Dayanışma Derneği

Enflasyon, zamlar, faturalar, kira zamları belimizi büktü; felç kalmamıza ramak kaldı desek yeridir. İnsan böyle günlerde neyi nereden kısacağına şaşırıyor, neyin gereksiz neyin zaruri olduğuna dair sıralamaların hiçbir hükmü kalmıyor; çünkü öncelik olanlar da dahil bütün ihtiyaçlar öteleniyor, ötelenmek zorunda kalıyor...

Ama en çok da gözümüzden sakındığımız, kıt kanaat imkanlarla büyütme çalıştığımız çocuklarımızın yaşamından, yiyip içtiğinden kısmak dokunuyor. E bi kere en baştan dünyaya getirme sorumluluğunu göze almışız ya hani, bütün sorumluluk bizde ve devlet de "mecbur" kalmadıkça bakmaz ya bizim doğurduğumuz çocuklara...

Böyle mi sahiden? Bugün bu ekonomik koşullarda okul çağındaki milyonlarca çocuğun, bir neslin hayatı ve sağlığı ise söz konusu olan; mutlaka yapacak, talep edecek şeyler yok mudur? Büyüdüğü söylenen ülke ekonomisinden payımıza düşeni, MEB bütçesinden çocuklarımızın payına düşeni talep etmeyecek miyiz yani?

Tam da hakkımız olanı istemek için dernek olarak "Okulda 1 öğün ücretsiz, sağlıklı yemek her çocuğun hakkı" diyerek bir imza kampanyası başlattık. Mahallelerde, okul önlerinde, kent meydanlarında stantlar açıyor, kampanyamızı duyurmaya çalışıyoruz.

SAĞLIKLI BESLENMEK DE DOYMAK DA HAYAL

Rakamlar ekonominin büyüdüğünü gösteredursun bir hışım standımıza gelip imzasını atan Esmâ diyor ki; "Büyüyor da bana mı büyüyor? Üç çocuğum için de ayrı ayrı imza atarım. Ben bu üç çocuğun her birine 10 lira

Fotoğraflar: Ekmek ve Gül

vereyim de okul gezisine gidebilsinler diye nelerden kısıyorum. Öyleyse kimin ekonomisi büyüyor?"

"Okulda öğretmen ödev vermiş, bir hafta boyunca yediğiniz şeyleri yazın diye. Sınıftaki çocukların neredeyse tamamı üç gün üst üste akşam aynı yemeği yediğini yazmış. Pırlav, kuru fasulye... Bir tane et yemeği yazan yok. Sadece okulda değil evde de tencere kaynakmıyor. Kanı da düşük olur, bodur da kalır bu çocuklar" diyor Seval.

Lise çağında onlarca öğrenci gelip stantlarımıza imza veriyor. Çünkü okul idareleri öğle saatlerinde okul kapılarını açmadığı için öğrenciler mecbur kantinlerden alışveriş yapıyor. Fiyatlar ateş pahası, bir yarım tavuk döner olmuş 30 lira, tost desen 15-20 lira. Malum ergenlik zamanlarında beslenme çantasıyla, evden götürdükleriyle okula gitmeyi gururuna yediremeyen, harçlığını yetiremeyen bir sürü çocuk aç kalıyor okulda. Liseli öğrenciler sırf okul harçlığını çıkartabilecek için okul çıkışı ve hafta sonları çalışı-

yor. Tek dertleri aileye yük olmamak, karnısını doyurabilmek.

HAKKIMIZI SÖKE SÖKE ALDIĞIMIZ BİR YIL OLSUN

"Her güne ceviz, badem, fındık taneyle olsun, çok olmasına gerek yok" diye yazılan beslenme listelerine uymak artık mümkün değil. Bir keki, poğaçayı evde yapmak da hazırını almak da artık dün olduğundan daha maliyetli. Birçok işçi kadın ve erkek işyerlerinde yemekhanede çıkan meyveleri, kahvaltılıkları, yoğurdu, ekmeği saklayıp eve getiriyor ki çocuğunun beslenmesine koyacak bir şeyler olsun.

Her 4 çocuktan birinin okula aç gittiği, kansızlığın, öğrenme güçlüğüne, obezite ve bodurluğun çocuklar arasında arttığı bu günlerde en acil ihtiyaçlarımızın sağlıklı beslenme hakkının güvence altına alınmasıdır.

Standa uğrayıp imza veren, kampanyayı duyurduğumuz, konuştuğumuz herkes talebimizin ne kadar haklı ve ne kadar acil olduğunu ortaya koyan şeyler anlatıyor. Biz de bu haklılıkla yaz boyunca kapı kapı, pazar yerlerinde, parklarda, bahçelerde kampanyamızı duyuracağız.

Umuyoruz ki 2022-2023 eğitim öğretim yılında hakkımız olanı söke söke aldığımız bir başlangıç yapalım.

Siz de destek olmak isterseniz QR kodu taratarak bir imza verebilirsiniz...

İNSANCA BİR YAŞAM, İŞÇİLERİN YANINDA BİR SENDİKA İSTİYORUZ

MERHABA Ekmek ve Gül okurları.

Ekonomik kriz, her gün gelen zamlarla hayatta kalma mücadelesi, akşam olunca işten eve gittiğimizde ne yemek yapacağımızın derdi biz kadınların hayatını çekilmez kılıyor. Yaklaşık 450 kişni çalıştığı çoğunluğunun kadın işçi olduğu bir fabrikada çalışıyorum. İşyer-

rimde Çimse-İş Sendikası örgütlü. Geçenlerde sözleşme yenilendi, çok iyi zam alacağımızı söyleyen sendika temsilcisi beklenen zammı işverenin vermediğini söyledi. Bütün işçiler bu duruma çok öfkelenildi. Taleplerimizi işverene ileticeklerdi söylediler lakin dönüş olmadı. Aldığımız ücret yetmiyor, kira faturalar derken elde avuçta bir şey kalmıyor. Çocuklarımızı okutmakta bile zorlanıyoruz. Üniversitede okuyan kızım için her ay 2 bin lira gönderiyoruz, yetmiyor. "Neyi nereden daha ucuza alırsız" hesabı yapıyoruz. Fabrikada da çokça konuşuyoruz. Kızı evlenecek olan bir arkadaş, "Düğün yapacağız diye elimizde avucumuzda bir şey kalmadı, mecbur kredi çektim. Ancak bu şekilde düğün hazırlıklarını ya-

pabileceğiz" diyor. Bir diğer işçi ise "1400 liraya otururken ev sahibi 2 bin 500 lira istedi, veremem dedim. 'Çık o zaman. Sen çıkarsan 3 bin 500 liraya kiraya veririm' dedi. Kiraya 2 bin 500 lira verirsem nasıl geçirim?" diye soruyor.

İşte tüm bunlara birlikte dur demeliyiz. Her gün gelen zamlara karşı ses çıkarmalıyız. Bizlere bunu reva görenlere karşı yan yana gelip örgütlenmekten başka çaremiz yok. İşyerinde patrona karşı sendikanın biz işçilerin yanında durmasını sağlamalıyız. İnsanca bir yaşam, insanca bir ücret için yan yana durmaktan başka çaremiz yok.

Tuzla'dan bir işçi kadın

BİR ÖĞÜN ÜCRETSİZ YEMEK İÇİN BİRLİKTE MÜCADELEYE

Beslenme hepimiz için temel ihtiyaçtır. Biz kadınlar içinse kendi beslenmemizi geçtim ailenin özellikle çocuklarımızın beslenmesi hep en önemli olmuştur. Artan fiyatlar en temel şey olan beslenmemizi çok kötü etkiliyor. Okullarda kantin fiyatları uçmuş durumda ve sağlıksız, ancak evde yapmak da çok masraflı. Yine biz işyerinde haftada bir iki et yiyoruz ama evde çoğu zaman bu bile olmuyor. Fabrikada diğer arkadaşlar ile konuştuğumda gördüm ki çoğumuz bu dertten mustarip. Bazılarımız aldığı ücretin hiçbir şekilde yetmediğini, iki çocuk okurken her gün harçlık vermenin ne kadar zor olduğunu söylüyor, bazılarımızda yemekhanede çıkan süt, ayran, meyve gibi besinleri eve götürüp çocuklarının beslenmesine koyuyor. Hatta paketli çikolata, helva, bal, tereyağı gibi şeyleri biriktirip evde çocuklara yediren, beslenmesine koyan, hamur işleri için kullanan da var. İşveren nasıl bizlerin yemeğini vermek zorundaysa bunu işçiler mücadeleleriyle kazandıysa devlet de çocukların okuldaki bir öğünlerini karşılamalı. Bunu sağlamak için hep beraber hareket etmeliyiz.

Kocaeli Ekmek ve Gül Kadın Dayanışma Derneği tam da bunun için bir kampanya başlattı. Bu mektup aracılığıyla bu kampanyaya destek çağrısında bulunmak istiyorum.

Bir kadın işçi KOCAELİ

Bir sosyal hizmet görevlisi anlatıyor:

HER KAPIDA YOKSULLUK, HER HİKAYEDE YOKSUNLUK

**Sosyal hizmet görevlisi bir kadın
İstanbul**

Ekmek ve Gül ile geçen ay tanıştım. Okuduğum ilk sayının ardından "Ben de bu dergiye yazmalıyım!" dedim hemen. Biz kadınların kendini ifade edebilecekleri bir kürsüsünün olduğunu bilmek beni çok mutlu etti.

Ben İstanbul'da çalışan sosyal hizmet uzmanı bir kadıyım. Her gün sosyal destek başvurusu yapan ailelere gelir tespiti yapmak için ev ziyaretleri gerçekleştiriyorum. Takdir edersiniz ki karşılaştığım manzara, denk geldiğim hikayeler içler acısı. Bugüne kadar çevremdeki insanlardan "Ben artık haber izlemiyorum, bunlara tahammülüm kalmadı" vb. söylemlere çok fazla tanık oldum. Ancak benim öyle bir şansım yok. Herkesin haberini görünce televizyonu kapattığı, sosyal medyada görüp okumadan geçtiği hikayeleri, derinleşen yoksulluğun yansımalarını her gün her aileden tekrar tekrar dinliyorum. Belki de benim mesleğimin hem güzel hem kötü yanı da budur. Kaçamadığım hikayeleri dinlerken her gün yeniden ülkenin sorunlarıyla yüzleşmek... Bu hikayelerin en baş aktörleri ise kadınlar. Ben her gün onlarca kadının hikayesinden onlarca hayat öğreniyorum. Boşanan, boşanmak isteyip boşanamayan, şiddet gören, sığınma evinden çıkıp hayata tutunmaya çalışan kadınların hikayeleri... Bu kadınlar küllerinden doğup yeniden bir hayat kurmaya çalışıyorlar.

**1600 TL YARDIM ALIYOR,
1800 TL KİRA ÖDEMESİ
İSTENİYOR**

Dinlediğim en etkileyici hikayelerden

birisi eşi tarafından bıçaklanıp beş çocuğuyla birlikte sekiz ay sığınmaevinde kaldıktan sonra kendine ev tutan bir kadının öyküsüyü. Şırnaklı olan bu kadın eşinin kendisiyle evliyken başka bir kadınla dini nikahlı olarak evlenmek istediğini ve ev tuttuğunu öğrenmiş. Eşinin başka bir kadınla görüşmesini istemeyen kadın, eşini eve almak istemeyince bıçaklanmış. Çocuklarının ikisi okula giden, üçü okul öncesi dönemde olan kadın, sekiz ay boyunca sığınmaevinde kaldıktan sonra bir derneğin desteğiyle ev kiralayıp sığınmaevinden ayrılmış. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'ndan almış olduğu 1611 TL'lik SED desteğiyle geçinmeye çalışan bu kadının yalnızca ev kirası ise 1800 TL. Çocuklarının bakımıyla ilgilendiği için çalışamayan kadın çeşitli kurumlara başvurular yapmış ancak başvurduğu kurumların hepsi olumlu dönüş yapsa bile geçinmesi mümkün değil.

**ASGARİ ÜCRETLYE
GIDA KARTI BİLE YOK**

Çalıştığım kuruma başvuru yapan insanların çoğu tek asgari ücretle en az dört kişi geçinmeye çalışan insanlar. Çalıştığım kurum özelinde asgari ücretli bir çalışanı olan dört kişilik bir aile yardım koşullarını sağlamıyor. Verdiğimiz destekler ise 120

TL ile 450 TL aralığında. Yani tek asgari ücretle geçinmeye çalışan dört kişilik bir aileye bile ortalama 250 TL'lik bir gıda kartı çok görülüyor. İnsan hakları ve temel insani ihtiyaçlar

göz önünde bulundurulduğunda ailenin yalnızca mutfak ihtiyaçlarını alabileceği bir gıda kartına bile erişimi yok.

YAĞ, BEBEK BEZİ, EKMEK...

Kapısını çaldığımız evlerde bizi büyük bir telaş ve çaba ile karşılıyorlar. Sanki bir sosyal hizmet uzmanı değil de Devlet kapıya gelmiş gibi, bir muhatap bulmanın heyecanıyla bütün şikayetlerini, dertlerini bize anlatıyorlar. Çocuklu ailelerin en çok dert yandığı konu yağ ve bebek bezi fiyatları. Aylık çeşitli giderlerini tespit etmeye, not almaya çalışırken "Oraya sadece ekmeğe bile yazsan ayda 1000 TL ediyor" diyor bir kadın. Sağlıklı beslenmek her çocuğun hakkıyken birçok aile çocuğuna süt bile alamıyor. Başvuruların çoğu süt yardımı için. Hiçbir lükslerinin olmadığı belirten bir aile "Sadece günü geçirmek için yaşıyoruz, hiçbir lüksümüz yok. Aldığımız tek şey ayda bir kere salam lüks olarak" diyor.

Ben bu hikayeleri sayfalarca anlatabilirim. Yazımın sonlarına doğru gelirken fark ettim ki yaptığım işin ağırlığı altında ezilirken Ekmek ve Gül dergisi bir rahatlama aracı oldu benim için. Bu dayanışmanın bir parçası olduğum için şimdiden umut doldum. Sonraki sayılarda görüşmek üzere.

**DURUM
SİZİN
SANDIĞINIZ
GİBİ DEĞİL!**

ZİYARET ettiğimiz mülteci evleri ise genelde kalabalık ve bakımsız. Çalıştığım kurum başta olmak üzere, zaten birçok yerden yardım alıyor(!) gerekçesi ile mültecilere genelde yardım onayı çıkmıyor. Oysa gidip gördüğüm evlerde durum bundan çok farklı. Afganistan'da Tıp bitirmiş bir genç burada bir fabrikada kayıt dışı olarak kötü koşullarda çalışıyor. Evlerindeki buzdolabı ise diğer gezdiğimiz evlerden farksız.

**YANIMDA
BİNLERCE
KADIN VAR!**

BEN Beykent Üniversitesinden Gamze.

Ekmek ve Gül'ü okuma fırsatına henüz ulaşım.

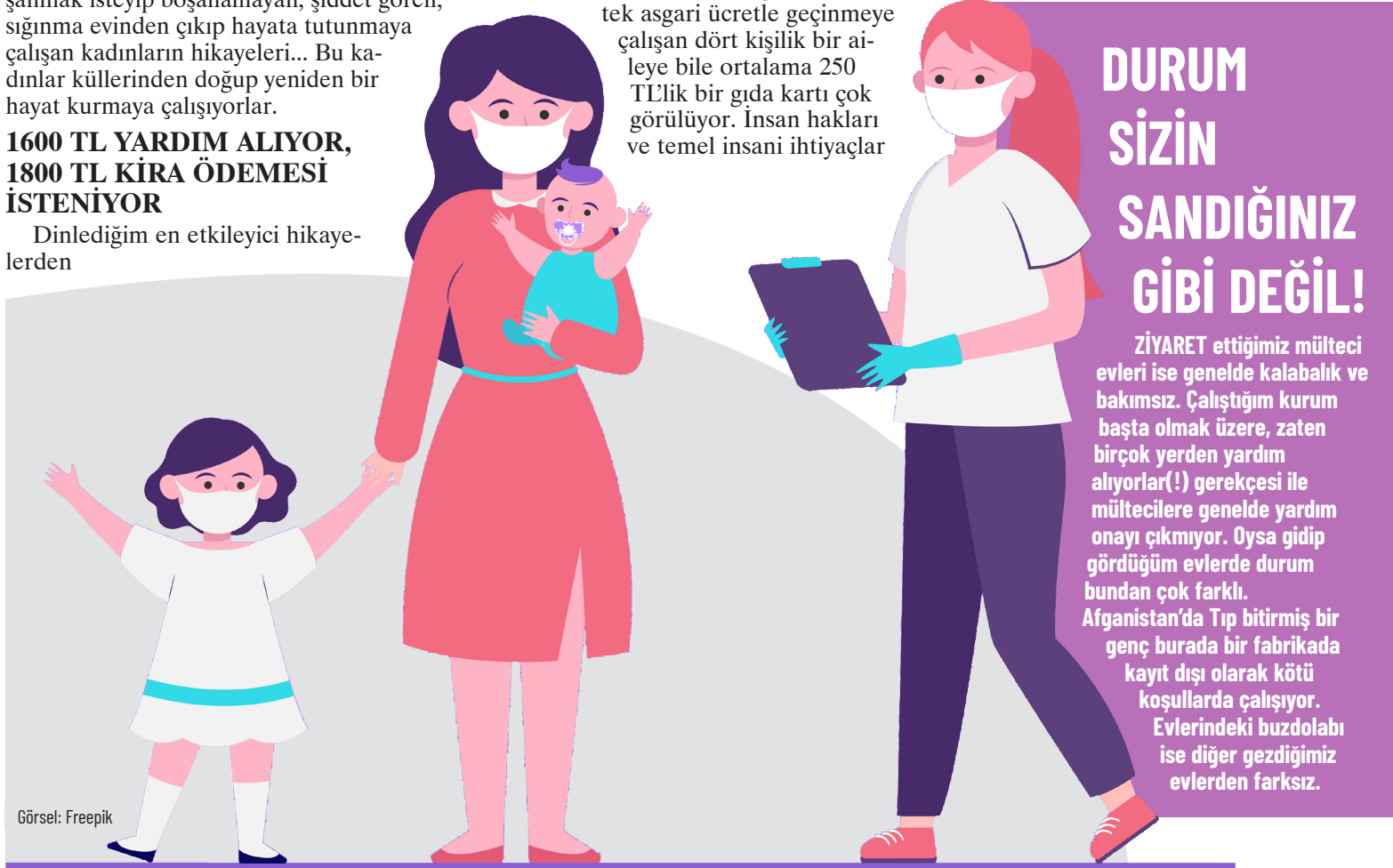
Okurken kendimi adeta bir kadın eyleminde gibi hissettim. Liselerden, üniversitelerden, gıda sektörlerinden, müzik sektörlerinden, sağlık hizmetlerinden, fabrikalardan, kamu sektöründen, Türkiye'nin tüm şehirlerinden kadınların haykırışını duydum. Bu seslenişler bana bir kez daha yalnız olmadığımı, mevcut düzene karşı okulda, işte, sokakta, her alanda savaşırken yanımda binlerce kadının olduğunu hatırlattı.

Bugün ben hiçbir ücret karşılığı olmadan stajyer dışı hekimliği öğrencisi olarak okulumun hastanesinde haftanın beş günü sabahtan akşama kadar çalışırken hastane çıkışları ve hafta sonları ekonomik hayatımı idame ettirebilmek için çalışmak zorunda kalıyorum. Boş vakitlerimin hepsini, okuduğum şehri gezmek ve sosyalleşmek yerine günlük işlerde çalışarak yarınımı bir nebze olsun rahatlatmaya çalışıyorum.

Ekmek ve Gül ile tanıştığım bu dönemde, kadın dayanışmamızı bu kadar kolektif görmek bana çok güçlü hissettirdi ve derginin yayılıp etrafımızdaki bütün kadınlara ulaştırılmasının, mücadelemizin büyütülmesinin, yayılmasının ne kadar önemli olduğunu gösterdi.

Kadınlara ve çocuklara yönelik artan şiddet, taciz, tecavüz ve istismara sesimizi en çok yükselteceğimiz, en çok tepkiyi vereceğimiz, vermemizin gerektiği bir dönemdeyiz. Haklarımızı, İstanbul Sözleşmesi'ni en çok haykırmamız gereken bu dönemde mücadelelerimiz daim olsun!

**Gizem MIŞRAKLI
Beykent Üniversitesi
öğrencisi**

'Öldüm ama iyiyim'*

Sevda AYDIN

Birkaç anne yan yana geldiğinde sohbet bir yerden sonra üzerimize boca edilen yüklerimize gelir. Bizden beklenenler, rollerimiz, çocuklarla kurduğumuz ilişkiler, babanın varmış gibi kalan halleri. Bir of dediğimizde, kısa bir dinlenme molası hakkı beklediğimizde ya da kaçmak istediğimizde en sert eleştirilerle, delilikle hatta dahası kötü annelikle suçlanırsınız. Suçlamalar öyle bir yere varır ki vicdanımız kâbusumuz olur. İşte bu kâbus-tan uyanmak, üzerimize boca edilen onca şeyin altından sağ salım çıkmak hiç de kolay değildir. İş buraya geldiğinde kimse de dinlemeye razı olmaz, ne istediğimizi sormadıkları gibi bir şeyi isteme/istememe hakkımız olduğunu da duymak istemezler.

Böyle yan yana gelişlerde birbirinin dinleyeni belki de çaresi olur kadınlar...

Bu masada öyle!

Masanın sağında evleneli birkaç yıl olmuş, ünlü bir firmanın medya yöneticiliğini yapan Zehra var. Annesi ve babası 80 kuşağı devrimcilerinden. Uzun cezaevi sürelerinde anneane ile büyüyen Zehra, ona yaşatılan yalnızlığı kendi çocuğuna yaşatmamaya çalışıyor. Annesi ile arasında bu nedenle süregiden çatışmayı, çocuğunu yetiştirme biçimiyle zafere taşımak istiyor belli ki. Bu onun için öyle bir şiddetli hal ki hiç tanıdığı olmayan bir kentte eşyle beraber çocuğunu büyütme istiyor. Zehra ve eşinin istekleri elbette insani, ama hayat hiç öyle değil. Kendi annesi dışında çocuğunu başka hiçbir yabancıya bırakmak istemeyen Zehra, kızını her sabah kreşe, duyma engelli bir yabancıya emanet ediyor. İşyeri her defasında çocuğun ateşli olduğunu gösterir bir rapor ya da fotoğrafla kanıtlanmasını bekliyor. Eşi tüm sorunların kendisini teğet geçmesini istiyor. Zehra her sabah çocuğunu kreşe gitmeye, kreşteki-leri uyku saati dışında da kızına bakmaya, eşini yardım etmeye, işyerini ise biraz daha insafli olmaya ikna etmeye çalıştığını anlatırken gözleri doluyor; "Çocuğun uyumayacağını düşünemedik."

Masanın diğer ucunda ise yeni doğum yapan başka bir anne. Aylar geçmesine rağmen ilk çocuğunun heyecanı daha çok taze. Anneliğinin ilk gününden beri tadını çıkarmaya çalışırken bir yandan da "Başka bir annelik mümkün" diyerek geleneksellikten uzak kalmak istiyor. Ama çoğu zaman, doğuştan anne olanlar içlerini batırıyor. Arkadaşlarıyla yapacağı bir buluşma, gece uykusuna karşı dirençsiz oluşu

gibi basit şeylerden bile büyük annelik mahkemesinden kaçamıyor. Bu gördüklerini ilk defa duymadı elbette hatta kendisini yıllardır verdiği kadın mücadelesinin içinde konumlandırıldığından her türlü soruna hazır hissediyordu ama yine de soruyor; "Peki ben bu vicdan sorgulatan mahkemelerden nasıl kurtulacağım?"

Dayanışmayla kalkıyoruz masadan!

'ÇOCUKLAR YIKICI BİR SORUMLULUKTUR'

Son yıllarda kutsal annelik ve sorunlu annelik gibi meseler, kadın mücadelesinin de etkisiyle daha somut tartışılıyor. Daha önce görül-meyen hatta başta kadınlar olmak üzere tüm toplum tarafından reddedilen bu durumun, kadınlar açısından taşıdığı tüm riskleri daha çok konuşur hale geliyoruz. Sinema da bu tartışmaları odağında tutarak derinleştiriyor.

Karanlık Kız (The Lost Daughter, 2021) filmde Leda ve Nina da tıpkı bizim gibi ilk karşılaşmalarında, çocukları ve aileleri üzerinden yaptıkları sohbetle dayanışma kuruyorlar. Film, kadınlara giydirilen annelik rolünü iğdiş ediyor. Gündelik yaşamlarımızda bile bir tek sözümüze, itirazımıza, emeğimize sahip çıkmamıza tahammül edemeyenlerin çekiştirdiği örtüyü söküp alıyor.

'SEN ANNESİN, EN İYİSİNİ YAPACAKSIN'

Elena Ferrante'nin aynı isimli romanından uyarlanan Karanlık Kız, Maggie Gyllenhaal'ın ilk senaristlik ve yönetmenlik eseri. Film 47 yaşındaki edebiyat profesörü Leda Caruso'nun hikâyesine odaklanıyor. Hikâye Leda'nın tatil için bir Yunan adasında tuttuğu eve girmesiyle açılıyor. Leda, tatilini "dünyanın en güzel manzarası" olarak tarif ettiği evin balkonunda, plajda ve çarşıda gezerek geçirirken, yarattığı sükûnet, kalabalık bir ailenin plajı kuşatmasıyla sona eriyor. Bunca tantana çıkaran aileyi gözlemlerken gözü Nina ve kızı Elena'ya takılıyor. Nina her ne kadar ailesine mutlu olduğunu ispat etmeye çalışsa da tıpkı ailenin plajı kuşatması gibi kuşatılmasının yarattığı mutsuzluğu gizlemeye çalışıyor. Nina'nın gözlerine yansıyan kaygılı bakışları, Leda'nın tetiklenmesine sebep oluyor. Çünkü genç ve başarılı bir

Fragmandan ekran görüntüsü

akademisyenken yaptığı evlilik ve iki çocuğu büyütme deneyimlerini hatırlıyor. Leda'nın geçmişle ilgili ekrana yansıyan geri dönüş sahneleriyle anlıyoruz ki iki kızıyla şarkılar söylüyor, şiirler okuyor, oyunlar oynuyor, işi için evden gitmesi gereken zamanlarda çocuklara bakacak yardımcısına yemeklerden, ilaçlarından, acil durumlar için arama listesi yapıyor. Nina'ya bir sohbetinde dediği gibi çocukların tüm yıkıcı sorumluluğunu yerine getiriyor. Bunları yapar-

ken eşi Joe'dan tek bir cümle duyuyoruz: "Sen annelerisin, elbette en iyisini yapacaksın"

TERK EDEN BABALARIN EBEVEYNLİĞİ TARTIŞILMIYOR

Filmin asıl derdi bu noktadan sonra başlıyor. Leda bütün bu sorumlulukların altından sağlam çıksa da arada yorulduğunda, konuşmak ya da uzaklaşmak istediğinde onu anlayan, bu haklarını yaşaması için sorumluluğu yüklenen ne Joe ne de başka biri var. Leda bu kuşatılmışlıktan kurtulmak için gitmeyi tercih ediyor. Üç sene boyunca çocuklarını görmeden "muhteşem" bir zaman geçiriyor. Leda'nın bu kararı taravmatik bir anı olarak görmüyoruz. Leda ve bunu paylaştığı Nina, gözlerindeki mutlulukla, kadınların kendi hayatlarına dair karar alabilmesini, tüm bedellerine rağmen "muhteşem" bir şey olduğunu gösteriyor. Leda, üç senenin ardından çocuklarını özlediği için geri dönüyor. Martha ve Bianca'nın büyümelerini biz görmüyoruz ama Leda'nın anlattıklarından anlıyoruz ki her ikisiyle de muhteşem bir ilişki devam ettiriyor.

Filmle ilgili sonu bağlamadan önce bahsetmemiz gereken bir nokta da erkek karakterler. Leda'nın hayatıyla ilgili karar alabilmesi, ebeveynliğini tartışmaya açarken, filmdeki çocuklarını annelerine terk eden babalar böyle bir muameleyle karşılaşmıyor. Bu da kadınların bu denli eşitsizliklere rağmen hayatta kalma mücadelesi verdiklerini gösteriyor.

* Leda'nın kızının bir esprisine karşılık söylediği söz: "Öldüm ama iyiyim."

Hatice ÇORUK
İzmir

Birkaç ay önce doğum yapmış birisi olarak altını çiziyorum kadınlar için zor olan hayat, doğum yapan kadınlar için çok daha zor hale geliyor. Annelik içgüdüsel değilmiş yaşayarak deneyimledim. Ve bir deneyimim de anneliğin öğrenilen bir şey olduğu. Aslında tüm sorunlar hamilelikte başlıyor. Bir anda tüm yaşam tarzı değişiyor kadının. Sürekli çevrende nasihat veren insanlar oluyor. Nasihat bir yere kadar iyi hoş da bir noktada hayatına karışmaya dönüyor. Zaten alt üst olan hormonların üzerine bir de daha doğurmadan kısıtlanan bir yaşam gelince daha da bocalıyor insan.

DÖNÜP KENDİMİ SORGULADIM

Doğurunca rahatlayacağımı düşünüyordum ama işler doğumdan sonra iyice değişti. Hemen hepimiz "anne olunca anlarsın" cümlesini mutlaka duymuştur. Yok anlaşılıyormuş. Yani ben aman aman bir farklılık yaşamadım duygularımda. Bebekler zaten sevilir yani ben severim, kendi bebeğime karşı hissettiklerim de aynen diğer bebeklere karşı hissettiklerim gibiydi. Yaşadığım bir heyecan, mutluluk vardı ama çevremdekilerin söyledikleri kadar değildi. Sonra bu konu üzerinde o kadar çok yorum aldım ki "Bende bir sorun var sanırım" dedim. Hatta benim sağdığım sütle bebeğimin babası beslenmesini yaptığı sırada ben uyuyordum, bazen ağladığında da ben uyuyordum. Çünkü o sırada benim dinlenmem gerekiyordu ve o an babası ilgileniyordu. Başkalarının yaptığı sosyal medya paylaşımları ya da hayatımızı kolaylaştırsın diye okuduklarımız tüm bu sorumlulukların doğal olarak annede olması gerektiğini o kadar vurguluyordu ki ben kendimi sorgulamaya başla-

Bİ SALIN ANNELERİ!

dım. Hatta psikolojik destek almam gerektiğine inandım. Durup nefes alınca fark ettim ki ben normaldim. Başta da söylediğim gibi annelik öğrenilen bir şeymiş. İnsanın kendi bebeğini farklı kılan şey aradaki paylaşım, bebeği büyütürken verdiği emek ve o emeğin büyüdüğünü görmemiş.

AMAN ANNE ANLAR SADECE!

Zamanla bebekle geçirilen zaman artıyor. Zaman arttıkça onu daha iyi tanıyor insan. Bir de baba işe dönünce bütün gün birlikte kalıyorsunuz. Üst değiştirme alt değiştirme sık pratik yapmak anneyi daha da hızlı yapıyor bu işlerde. E "bebeğin ağlaması sussun", "aman bir an önce işimiz bitsin" derken iki kişinin olan çocuk bir anda annenin sorumluluğuna dönüşüyor. Sonra o noktada "al annesi ağlıyor bu çocuk" gibi cümleler başlıyor. Aman anne uzaklaşmasın kokusunu özler, aman anne ayrılmasın o dilinden anlar! Evet dilinden anlıyorum belki ama bu anneliğin içgüdüselinden değil, onunla geçirdiğim vakitten. Aynı vakti kim geçirse anlar o dilden.

Anlar diyorum ama her zaman anlaşılabilir. O zaman bir araştırırım neymiş diyorsun sonra bir bakıyorsun ki tüm bilgiler satılıyor ve her konuda ücretli eğitimler var. Evet her konuda: emzirmeden emeklemeye, uyku

düzeninden ek gıdaya geçişe... Hatta bebeğin gaz sancısına neler iyi gelir seminerlerine kadar her şey ticarete dökmüş. Evet bebeğin davranışları karşısında neler yapacağın konusunda bilgili olmak çok iyi olurdu ama ücretsiz ulaşıyor olması çok daha iyi olurdu.

İş böyle olunca sosyal medyada daha çok bilgi arıyorsun. O da ne? Cinsiyet ayrımı yapmadan çocuklara eşit davranmayı gönderilerle anlatmaya çalışanlar bile bunu sadece anneye anlatıyor. Dön-

dük yine en başa, çocuk yine annenin sorumluluğunda. O zaman fark ediyor insan annelere yeni nesil toplumsal baskının sosyal medya üzerinden nasıl pompalandığını. Çocuk yalnızca annelerin sorumluluğu değil. Önce bunu bilelim. Babalar nasıl işe gidebiliyor ya da dışarı çıkabiliyorsa aynısını anneler de yapabilir. Ben arkadaşlarımla dışarda oturduğumda "Ne kadar şanslısın eşin çocuğa bakabiliyor ya da ev temizliğinde yardımcı oluyor" cümlelerinden o kadar yorulduk ki! Ama bıkmadan her seferinde söylüyorum; bebeğim babasıyla kaldığında ya da onun bakımını yaptığında, ya da ev işlerini veya yemeği yaptığında bana yardımcı olmuyor, kendi sorumluluklarını yerine getiriyor. Bu noktada bir de "ama erkekler korkar ya bazen bebeklere bakmaktan ondan dediydim" deniyor. Eh biz de korkuyorduk ama öğrendik. Ben nasıl öğrendiysem babası da öyle öğrendi.

Ben kendime vakit ayırdığımda ya da normal sürelerde banyo yaptığımda vicdan azabı duymamalıyım. Zaten bütün gün bebeğin alt değiştirmesi, emzirmesi, kusması derken bir hayli yoruluyoruz. Bizim sorgulanmaya değil anlaşılmaya ihtiyacımız var. Sonuçta biz de insanız ve sosyal varlıklarız o yüzden bi salın artık anneleri!

'HERKESİN KOCASI BÖYLE' DEYİP KADINI ÇARESİZ BIRAKMA!

MERHABA dünyanın bin çilekeş güçlü kadınları,

Yazıma başlarken bu sözlerle seslenmek istedim sizlere. Biz kadınlar çile çektiğimiz halde hızlı bir şekilde ayağa kalkan, hemen toparlanan, güçlü karakterliyiz. Birçok kadının omuzlarına çok ağır yükler yükleniyor: Bir kadın ev yapmalı, evin ekonomisini ayarlamalı, mutfakta az malzemeyle harikalar yaratmalı, eşini, çocuğunu, yakınlarını mutlu etmeli, ilişkileri düzenleyici toparlayıcı olmalı. Bunlardan birinde bir hata ya da yanlış bir karar verildiğinde "Sen nasıl bir kadınsın, böyle mi annelik yapacaksın, böyle mi eşine yardımcı olacaksın?" denerek kadın yargılanıyor.

Ama erkek bir hata yapınca "Olabilir, hatasız kul olmaz"

denerek onun yaptıkları normal bir davranış gibi gösteriliyor. Erkekler de toplumun onlara biçtiği yanlış davranışlarına devam ediyorlar. Kadınsa korkarak, özgüvensizlikle adımlarını bir ileri iki geri atıyor. Örnek vermek gerekirse benim bir tanıdığım, eşyle bazı sorunlar yaşadığı ve ayrılma noktasına geldiler. Tekrar barıştıklarında kadının hiçbir söz hakkı kalmadı. Eşi onun unuttuğu bir iş olsa bile, "Sen nasıl bir kadınsın, pasaklısın, aptalsın. Seni ailene söyleyeceğim gelip seni götürsünler" gibi cümleler kullaniyordu. Biz bu davranışlarını bildiğimiz halde kocasını uyarmak yerine kadına "İdare et bir şey olmaz, aldırma, herkesin kocası böyle, çocukların için dayan" vb. sözler sarf ediyoruz. Böyle, dünyadaki birçok kadını çaresiz bırakıyoruz.

Ne yapmalıyız? Tabi ki annesi oğlunu iyi eğitmeli diye söze başlayacaksınız. Bakın tekrar kadına bir yük yükledik ve de suçladık. Çünkü erkeğin davranışlarının suçlusu yine kadın. Topluma düşer bu görev. Önce aile bireylerinin kafa yapısı değişmeli sonra çevrenin... Eğiterek, anlatarak, konuşarak toplumun kafa yapısını değiştirebiliriz. Belki şimdi değil ama gelecek nesillere güzel bilinçli bir toplum bırakabiliriz.

Sevtap
İkitelli/İSTANBUL

Gelin, kendi elbisemizin terzisi olalım...

Bu buluşmanın notları önce bize giydirilen "makbul kadınlık" elbisesinden soyuyor bizi, sonra elbirliğiyle yeni, ferah, çiçekli bir elbise biçiyor...

Neslihan KARYEMEZ
İkitelli-İstanbul

“ Ben saçımı süpürge ettim. Her sorunda yanında oldum. Ama en ufak bir şey istedim yapmadı. Yaptığımı da görmezden geldi” dediğiniz oluyor mu? Sosyolog Birgül Avdan ile buluştuğumuz sohbetin ilk oturumunda kadınların paylaştıklarından notlar paylaşmak istiyorum sizlerle. Biz bu sohbette çok eğlendik. Kimi yerlerde gülüştük. Kimi yerlerde utandık. Yüzümüz kızardı, gözlerimizi kaçırdık. Bu sohbetten notlarımızı paylaşmak istedim, çünkü eminim bir yerlerde siz de aynı duyguları yaşıyorsunuz, böyle apaçık dile gelince belki de içinizde sakladığımız, kendinize bile söylemediğiniz şeyler gün yüzü görünür de biraz rahatlarsınız...

BAZEN SADECE DERT ANLATMAKTIR DERT!

MEHTAP anlatıyor:

Yıllar önce şiddet danışmanlığı için psikolojik eğitim alırken hocamız bize “Ben, ‘kocamdan şiddet görüyorum’ dediğimde ne yaparsınız?” diye sordu. Kimimiz adama konuşalım dedik. Kimimiz polise gidelim, şikâyet edelim dedik. “Kadın sizden bir şey yapmanızı istedi mi? Kadın belki de yalnızca içini boşalttı, yalnızca birine anlatmak istedi.” diye yanıtladı hocamız bu sözlerimizi. “Bazen anlatırken çıkış yolunu kendimiz buluruz. Ben size anlattım, eşimle sorun yaşıyorum. Ya da siz geldiniz, eşimle sorun yaşıyorum dediniz. Ben dinledim sizi. Bu dinlemenin ikimize de zarar vermeyecek şekilde sonuçlanması için bana düşen; ‘Senin için ne yapabilirim, senin için yapabileceğim bir şey var mı?’ diye sormak. Bu soruları sorduğum anda belki de arkadaşım “Sadece seninle dertleşmek istedim” der. Ben de dinlerim. Ya da diyebilir ki eşimle konuşabilir misin? Ben de sorarım; peki ne konuşmanı istiyorsun? Bu sorularla karşımdaki arkadaşın beni yönlendirmesini sağlarım. Onun düşünmesi ve kendi için çıkış yolu bulmasına yardımcı olurum. O istediği çıkış yolunu kendisi kabul etmeli.

HAYIR'LARIMIZA SARILMAK...

SOHBETİMİZDE fark ettik ki biz kadınlar sürekli “evet” diyerek iletişim kuruyoruz.

Sevda: Her şeye evet diyorum...

Melek: Kendimizi kandırdığımız yetmiyormuş gibi bir de karşı tarafı kandırıyoruz...

Sevta: Bizler çocukluğumuzdan itibaren toplumsal cinsiyet rolleriyle yetiştik; anneye yardım etmek kız çocuklarına, babaya yardım etmekse erkek çocuklarına düşüyor. Babamızla arabaya binemiyoruz. Kamyonla değil, bebekle oynamamız gerekiyor. Hayatımıza girecek birini bulduğumuzda onun annesi olmamız gerekiyor. O zamana kadar kendine “hayır” denmediği için “hayır”ı kabul etmiyor erkekler. Biz de ters davrandığımızda gönlünü almaya çalışmadık mı? Küfür ettiğinde “Senin bana bunu söylemeye hakkın yok” demek yerine “Canın çok mu sıkıldı iş yerinde?” demedik mi? Küfrü olumlayacak davranışlarda bulunmak, “iyi kadın” olmak olarak öğretiliyor. Eşlerimizle evlendiğimizde bizim sahibimiz gibi davranıyorlar. Bizleri, “otur” dediklerinde oturduğumuz, “kalk” dediklerinde kalktığımız varlıklar olarak görüyorlar. “Hayır”ı kabul etmiyorlar.

Melek: Hayır diyeceğimiz bir sürü sebep çıkıyor karşımıza: çocuklara kötü davranması, eve bırakacağı parayı azaltması... Ama sonra çocuklara kötü davranmasını diye, başkalarının yanında sizi aşağılamasını diye, istemediğiniz halde bir birliktelik yaşıyorsunuz. Bu beden bize ait olduğunu bileceğiz. Bu toplumda kadının “Hayır” demesi kolay değil. “Hayır”ımızı daha kararlı söyleyeceğiz. Hayır dediğimiz için kendimizi suçlu hissetmeyeceğiz.

HEP KENDİNİ AÇIKLAMA İHTİYACI

BU sohbette bir de şunu fark ettik; biri bize olumlu bir şey söylediğinde hemen onun arkasında niyet arıyoruz. Çok gündelik sohbetlerde bile dışavuruyor bu.

Melek veriyor ilk örneği: Birine “Üzerindeki çok güzelmiş” deyince hemen “Pazardan aldım” diyor. Bana ne? Ben parasını sormuyorum ki? Bir gün görümcem oturmaya gelmişti bize. Komşum da geldi. “Üzerindeki ne kadar şıkmiş” dedi komşum. Görümcem, “Arkadaşım boşanmıştı onun nişan kıyafeti, ondan aldım” dedi hemen. Nedir bu otomatige bağlama halimiz?

Elif yanıtlıyor bu soru olmayan soruyu: Çünkü biz “Eyvah çok para harcadığımı mı, müsrif olduğumu mu düşünecekler?” kaygısıyla başlıyoruz sözlerimize. İyi olanı kabul etmek gibi bir alışkanlığımız yok. Biz şöyle yetiştirildik; “İşten değil işten artar...” Patron bize yalnızca karın tokluğu parası verir. Biz karnımızı tamamen doyurmazsak kenara para ayırabiliriz. Ne kadar iyi bize köleliği öğretmişler...“Yuvayı yapan dişi kuşur'u boşuna bize öğretmediler.”

Sevta tamamlıyor Elif'in sözünü: “Ona para vereceğine pazardan ucuza alsaydın” dediği için bir şey alırken hep suçluluk duyuyoruz...

Sohbet böyle sürüp gidiyor; sözü birbirimizin ağzından alıp tamamlayışımızdaki o ortaklık duygusu kalıyor bize. Bir de üstümüze dar dikilen elbiseleri yırtıp atma isteği, kendi kararını vermesine izin verilmeyen, hayır diyemeyen, hep bir yanlışlık görüleceği hissiyle sürekli kendisini açıklamaya beklenen kadınlık elbisesini...

Gelin, kendi elbisemizin terzisi kendimiz olalım, birbirimizin iliğini söküğünü dikmek işte o zaman ne güzel olur!

Sağlık emekçileri neden çareyi yurt dışında arıyor?

Sağlık emekçisi bir kadın Malatya

Sağlık emekçileri 29 Mayıs'ta Ankara'da tüm illerden gelecek "Emek bizim, söz bizim, sağlık hepimizin" şiarıyla sağlık merkezini bir miting yaptı. Pek çok bir süredir sağlık alanında devam eden grevler ve eylemler neden yapılıyor? Bu soruya "Sağlık emekçilerinin çok haklı nedenleri var" diye başlayabiliriz sanırım. Sağlık emekçilerinin mali, özlük ve sosyal haklar için verilen sözler ne yazık ki unutuldu. Çeşitli dönemlerde iş bırakmalar, açıklamalar yapıldı ancak yetkililer duymak ve görmek istemediler. Kışkırtıcı dilleri nedeniyle de halkın bir kısmından "Gözleri doymuyor", "Allah gözlerini doyursun" gibi sözleri duymamıza neden oldu. Bunun yanında bize destek olduklarını konuşmalarında dile getirenlerde az değil.

Sağlıkta dönüşümle halkın sağlık hizmetine ulaşımının daha kolay, sağlık hizmetinin daha kaliteli olacağı iddia edilmişti. Ama geldiğimiz noktada iyi olmayı bırakın artık sağlığa erişim imkansız hale geldi. Çökmekte olan bir sağlık sisteminin üzerine bir de pandemi eklenince halk sağlığa erişemez hale

geldi. Birinci basamak sağlık hizmeti sağlık sisteminin temelini oluşturmaktadır. Sağlık ocakları, sağlık evleri, dispanser ve anne çocuk sağlığı merkezleri ile hizmet verilmekteydi. Şimdi tek bir hekim tek bir aile sağlığı merkezi çalışanı ile bu hizmetler verilmeye çalışılıyor. Tabii ki yeterli sayıda çalışan olmadığı için de verilen hizmette aksamlar oluyor ve çalışanlar daha fazla yoruluyor.

Ben sağlık hizmeti sunarken aynı zamanda sağlık hizmeti de almaktayım. Son aylarda hem kendim hem de yakınlarımın tetkik ve tedavisi için hastanelere sık gitmeye başladık. Özellikle arz eden hastalık olmasına rağmen gerek MR'a gerekse doktora ulaşmakta pek çok zorluk yaşıyoruz. Hasta yakını olarak bir an önce teşhis konulup tedavi için uğraşırken verilen randevuların uzak tarih olması tedaviye başlama süresinin uzaması, il dışında yaptırılması gereken tetkiklerin olması ve telefonla doğru bilgilendirme yapılmaması hasta yakını olarak bizleri de olumsuz etkiledi.

Bir diğer mesele de birinci basamakta hizmet alamayan insanlar ikinci ve üçüncü basamak hastanelerine başvurması. Bu da hastanelerde yoğunluğa neden oluyor. Hastanelere getirilen randevu sistemi ile poliklinik hizmetine ulaşmak ise imkansız.

BIÇAK ETİ DE GEÇTİ, KEMİKTE

Biz sağlık emekçileri sağlık hakkının en temel insan hakkı olduğunu hep söylüyoruz. Koruyucu sağlık hizmetine gereken önemin verilmesini, bir an önce bu konuda gerekli çalışmalar yapılmasını, yeterli sayıda güvenceli kadro ile atama bekleyen sağlık emekçilerinin atamalarının yapılmasını, haksız hukuksuz bir şekilde KHK ile atılan sağlık emekçilerinin işe iade edilmesini, yoksulluk sınırı altında açlık sınırına yakın olan maaşlarımızın insan onuruna yakışır bir düzeye getirilmesini, yıllardır her seçimde vaatlenip öteye gitmeyen 3600 ve 7200 ek göstergenin şartsız tüm emekçileri kapsamaması, fiili hizmet zammının

yeniden düzenlenerek ve kadrolarımız göz önüne alınarak düzenlenmesini, performans sisteminin kaldırılmasını, yetkililerin iş barışımızın bozulmasına neden olan söylemlerinin bitmesini, sağlık emekçilerine yönelik kışkırtıcı dil nedeniyle hasta ve yakınlarının sağlık çalışanlarıyla karşı karşıya getirilmesinden vazgeçilmesini, yöneticilerin liyakatle görevlerine getirilmesini, torpil ve kayırmacılıktan vazgeçilmesini istiyoruz.

Sağlık emekçileri mutsuz ve tükenmiş durumda. Yurt dışına gitme yöntemlerini arayan sağlık emekçilerinin sayısı her geçen gün artıyor. Bıçak eti de geçti kemikte. Son olarak güzel günler için mücadeleye devam etmemiz ve umudumuzu kaybetmememiz gerektiğini düşünüyorum. Sağlıklı günler diliyorum.

Fotoğraf: Burcu Yıldırım/Ekmek ve Gül

'HAYDİ KIZLAR OKULA' SÖZÜ BANA DEĞİLMİŞ

Yeşim YEŞİL Van

OKUYAMAMAK, sonsuza dek yoksulluğu kabul etmek oldu benim için; ufacak da olsa bir umudu hepten yok etmek. Ortaokulu zorlamayla, zorunlulukla bitirdim; lise için ufacak bir umudum vardı ancak o umudum da elimden gitti. Yaşıtlarım lise sıralarındayken ben evde ev işlerinin yüküyle karşı karşıya kaldım. Defalarca kez okumak istediğimi söylediğim için şiddet gördüğümü hatırlıyorum. Okuma isteğimin cezasını çektiğim söylenebilir. Birçok arkadaşımın ailesi okutmak için canla başla çabalarken ben okumak istediğimi söylediğimden suçlandım.

Çocukluktan beri üniversite hayali kurar, bambaşka bir dünyayla tanışacağımızı düşünürüz ama bambaşka bir dünya benim artık hayalimde kaldı. Direkt çalışmaya başladım. İşyerinde tüm baskıya, uzun çalışma saatlerine boyun eğmek zorunda kaldım. Kafelerde, züccaciyelerde çalıştım. Şu anda bir çağrı merkezinde çalışıyorum, şartlar diğerlerine nazaran elbette daha iyi ancak bir gün işten atılma korkusuyla her türlü aşığılamayı kabullenmek zorundayım. "Bugün acaba işten çıkarılır mıyım, çıkarılırsam ne yapacağım?" korkusuyla yaşıyorum. Maaşımın hepsini aileme veriyorum, bazen kendime iki

yüz lira bırakıyorum ve bunun bile hesabını vermek zorunda kalıyorum. Bazen hayal kuruyorum; ayaklarımın üzerinde durduğumu, işimi kurduğumu, bağımsız ve özgür olduğumu...

Eskiden evlenip kurtulayım diyordum artık bu daha da korkunç geliyor. Bir hapisten çıkıp daha kötüsüne kapatılacağımı hissediyorum. Ailem tarafından da zaten belli bir yaşa kadar eve hapsedilen, yaşı gelince de kocaya verilecek biri gibi görüldüğüm. Bu, gerçek dışı ya da çok nadiren karşılaşılan bir durum gibi gelse de çalıştığım işyerinde bile kadın çalışanların çoğu bu durumla karşı karşıya olduklarını söylüyorlar. Bir arkadaşımız akşam yemeği yapmak için işten çıkıp koşarak eve gidiyordu, daha yeni 18'ine girmiş bir genç kızdan bahsediyorum.

Yılmadan dile getirdiğim açıktan okuyayım talebi bile "Her şey çok pahalı, nasıl okuyacaksın?" diye reddediliyor. Okuldan alındığımda hep bunun cezası olduğunu düşünürdüm, okumak zorunda olduğumu... Bir taraftan her kitabın arkasına "Haydi kızlar okula" yazdırıp bir taraftan o kızları kaderleriyle baş başa bırakıyorlar. Bunu kabullenip vazgeçmemek gerek, birbirimizin dertlerine çare olabilmek gerek. Ben her gün sosyal medyada kadınları görüp umut doluyorum. Umudumuz hiç sönmesin.

AYŞE'NİN MUCİZESİ

Fatma KOÇ

Ayşe, Zeynep, ben ve Emine aynı semtte birbirimize yakın evlerde oturuyoruz. Bütün samimi arkadaşların olduğu gibi bizim de bir WhatsApp grubumuz var. Her gün bir araya gelemezsek de gün içerisinde birbirimizle mesajlaşır haberleşebiliyoruz. O günün öğleden sonra ilk mesajı Ayşe'den geliyor.

“Kızlaarrr akşama bana çaya gelin Ahmet 3/11 vardiyasına geçti rahat rahat otururuz” yazdı. Tabii ki yazının içindeki subliminal mesajı hemen anladık. (Akşam evde kocam yok rahat rahat sansürsüz konuşur eğleniriz) Kısa bir müzakereden sonra akşam 7’de Ayşe’de toplanmaya karar veriyoruz. İşten çıkar çıkmaz çayın yanına aldığımız atıştırmalıklarla Ayşe’de bir araya geliyoruz. Kısa bir hâl hatır sorma, hoş sohbetten sonra laf dönüp dolaşıp hayat pahalılığına geliyor.

“Markette süt 15 lira, 1 kg yoğurt 30 lira” diyor Emine, “Evde 3 çocuk, ekme yetmiyor.”

Zeynep, “Biz iki kişiyiz ama yine de masrafımız var, bir aldığımızı bir daha alamıyoruz. Hep düşünüyorum çocuklu aileler

Görseller: Freepik

ne yapıyor acaba” diyerek sohbete katılıyor. Ben de “Tek yaşıyorum ama elektrik, su faturası, dolmuş ücreti derken aldığım asgari ücretin yarısı eriyip gidiyor” diyorum. Ayşe, “Ben 2 bin 500 liraya 3 çocuk bakıyorum hafta sonları iş oldukça evlere temizliğe gidiyorum, Ahmet asgari ücrete çalışıyor. Benim maaş direkt ev kirasına gidiyor, maaşımdan elime hiçbir şey kalmıyor, bazen bedava çalışıyormuşum gibi geliyor. Hafta sonları da işe gitmesem arada çocukların istediklerini alamam. Benim büyük oğlan bu ara çok sorun yaratıyor, sürekli bir şeyler istiyor, alamıyoruz. Geçenlerde siz nasıl anne babasınız, niye zengin değilsiniz diye bağırdı bize. Babasına da bana da küs, evde bizimle konuşmuyor” diyor.

Hepimizin yüzü düşüyor. “Üzülme Ayşeciğim ergenlik döneminde normal, siz sakın kalm, geçici bir dönem, durulur” diyorum. Konuyu değiştirmek için hemen soruyorum “Ee senin bize bir sürprizin vardı, hadi söyle merak ettik” diyorum.

Ayşe’nin yüzü hemen gülüyor, bilin bakalım ne oldu? (Ahaa Ayşeeee seninle ilgili bir tahminde bulunmak için bizim hayal gücümüz yetersiz kalır) Mucize, mucize! Hani o temizliğe gittiğim zengin ev var ya. “Eeee” diyoruz. Onlar beni geri çağırıyorlar, “her cumartesi gel” dediler. Hepimiz birbirimize bakıyoruz kısa bir sessizlikten sonra kahkaha tufanı kopuyor. Ayşe “Ne gülüyorsunuz fallıklar, ben ne zamandır düşünüyorum, uzun zamandır gitmiyorum acaba ne haplar almışlardır. Yeni bir şeyler çıkmış mıdır? Gidemiyorum hepsinden mahrum kaldım diye üzülüyordum. Siz dalga geçersiniz diye size demedim.”

“Kızzzz aslında ben kötü bir insan değilim” diyor Ayşe. “Nereden icap etti bu laf neden kötü olasan ki Ayşecim, senin çok saf temiz bir kalbin var, biz biliyoruz” diyorum. “He ben de onu diyorum, ben kötü bir insan değilim (Özgüveni tavan yaptı) Allah dualarımı kabul etti, bak beni gene çağırıyorlar.”

“Ayşee bak bir dilek hakkın varmış boşuna bunun için kullandın” diyor Zeynep. “Yook boşuna olur mu? Bir gidip bakayım neler var, yeni bir şeyler çıkmış mı? Çok merak ediyorum, hemen cumartesi olsun” diyor. Ayşeee diyorum hafif kızarak, “Amaaan napayım Allah da beni böyle yaratmış, böyleyim işte. Düşe düşe de benim oduna düşmüşüm. Bana bakın çarşamba akşam yine bana gelin ben size yeni neler var anlatırım. Cahiller ben de olmazsam dünyadan bihaber yaşayacaksınız.” (Hahaha genel kültürden sorumlu gurup başkanı) Son çaylar içilip kalkma hazırlığı yapıyoruz, program yapıldı haftaya çarşamba akşamı yine Ayşe’de toplanacağız.

Cumartesi günü sabah saat 10.30-11.00 sularında telefonuma arka arkaya mesajlar geliyor. Ayşe WhatsApp grubumuzda fotoğraflar paylaşıyor bir sürü ilaç, krem, “Ayşeee! Paylaşma bunları zaten akşam görüşeceğiz anlatırsın” diyorum, “Tamam beee! Çarşamba akşama bekliyorum sizi” diyor.

Buluşma günü ekip full kadro. Ayşe’ye kızsak da herkes oturur oturmaz “anlat” diyor. “O resimler neydi öyle?” diye soruyor Emine. Anam ne bileyim bilmediğim kremler falan vardı yatak odası komodinin üstünde hiç onları ellemedim. Daha önce biliyorsunuz basur kremi yüzünden başımıza gelmeyen kalmadı.

“Vallahi ben kötü bir insan değilim, iyi bir insan olduğum için bu işler hep gelip beni buluyor. Ha içimde var mı deseniz içimde de var, ben de az değilim. Ama

adam duvar, bu duvarı biraz canlandırmak lazım elimden de bir şey gelmiyor. Ama duvar da tam duvar” diyor.

Zeynep “Adama biraz tatlı dil dökersen” diyor. “Yook yok ona hiçbir şey sökmez, adam duvar aha Fatoş biliyor” diyor Ayşe. (Aa ben o kadarını nereden bileceğim, Ayşe’nin anlattıklarını saymazsak adamcağızı sessiz sakin kendi halinde birisi olarak biliyorum)

“Eve gittim Osman ağabey evde yoktu gene küsleri bilmiyorum. Kadın çıktı bir saat sonra kız da dershaneye gidecekmış, geldi, ‘Ayşe teyzee tokamı bulamıyorum’ dedi aradık, banyonun çekmecesinde çıktı tokası. Tokayı ararken havluların arkasında bir de ne göreyim! Önce ne olduğunu anlamadım. OK OKE öyle bir şey yazıyor. Hemen aldım baktım ferahlatıcı, aromalı bir şeyler yazıyor, dedim gene buldum. Ama bende onu hayatımda hiç kullanmadım bu yaşıma kadar. Ben bazen market kasalarının yanında görüyorum çilekli milekli bir şey yazıyor kimse yokken bakıyorum acaba bu ne olabilir diye yakından da okuyamıyorum ama şimdi elim geçince okudum üstünü. Bunlar zengin yani boşuna alıp kullanmazlar. Kendi kendime alsam mı almasam mı bir tane dedim. Ama kutu açık içinden kullanılmış. Bir tane alsam nereden bilecekler, ben akıllarına gelmem deyip aldım bir tane ama adamda 3-4 aydır tık yok. (Adam senden kaçıyor Ayşeee)

Neyse ben bunu aldım evde sakladım uygun bir zaman kolluyorum kullanmak için. Ama jelatini şeffaf felan değil ha üstü siyahlı bir şey çok şık üstünde bir şeyler yazıyor. Kullanmak istiyorsun ama kullanamıyorsun kutusu bile güzel. Eve getirdim, kullanma tarihi geçecek diye çok korkuyorum. Kullanmak için fırsat kolluyorum ama biz bununla bir gün konuşsak 10 gün kavgalıyız, her boka küsüyor...

Çocuklar görmesin diye de sıkı sıkı sakladım, benimki sakladığım yerden bulmuş mu? ‘Ayşeeeeeee buraya gel bu ne böyle? Bizim evde bunun ne işi var?’ Buyur, cevap ver!”

Gelecek Sayı: Ayşe'nin kocası Ahmet abiye cevabı!

Mahallemizde dayanışmayı büyüten kadınlar...

Elif SANCI
Ankara

SİZLERİ Tuzluca'yı da varyıla yoğunla hayvanlarla, kadınlarla, göçmenlerle her zaman dayanışma için büyük bir emek harcayan bir kadınla tanıştırmak istiyoruz. Derneğimizin de destekçilerinden Dilek Hürmeşyan Başçı; 44 yaşında, evli, bir çocuk annesi. İki üniversite bitirmiş Dilek, Ankapati Derneğinin kurucusu, aynı zamanda başkanı. Barınaklarındaki 150 canın her şeyi o.

Dilek, insanları, hayvanları sever. Sevmek sadece uzaktan değil; emeğiyle, yüreğiyle sever. Nerede bir canlının ihtiyacı olsa Dilek oradadır. İnsan ayrımı yapmaz; kadın, erkek, Türk, Kürt, mülteci, işsiz, işçi, öğrenci. İhtiyacı olan herkesin yanındadır. Bir telefon uzağındadır ihtiyacı olanların. Kurduğu dayanışma ağları ile çözmeye çalışır sorunları. Dayanışma ağlarını beraber yürüttüğü Lara ile yüzlerce canlıya, insana umut olmuşlardır. Yıllardır yaptığı doğru işlerle herkesin güvenini kazanmıştır. Biz biliriz ki bir kadının başı sıkıştığında arayacağımız kız kardeşimizden birisidir Dilek.

Türkmen göçmenlerin çoğunlukta olduğu mahallemizde göçmen düşmanlığının körüklendiği bu günlerde Dilek, "Çocukların ve kadınların suçu yok. Dayanışma olmazsa her şey zor olur. Dayanışma çözüm oluyor" diye ifade ediyor

Fotoğraflar: Dilek Hürmeşyan Başçı'nın arşivi

düşüncelerini.

Dilek yüzlerce hayvana da barınak kurmuş, kedi, köpek, at ve daha nice sine yuva oluşturmuştur. Her şeyiyle ilgilenir onların. Sağlık kontrolleri, aşı, kısırlaştırma işleri, temizlikleri, yiyecekleri, sahiplendirmelerini sağlıyor. "Hayvanlar konusunda büyük projelerim var. Ancak her şey için devletin desteği gerekli. Çünkü hayvanları seven kesim kadar sevmeyenler var" diye belirtiyor.

MAĞDUR OLAN HİÇBİR CANLI OLMASIN DİYE

Dilek ile birlikte birçok kadına ulaşıyor, dayanışıyor ve kadınların yalnız olmadığını gösterebiliyoruz. Bu dayanışmanın büyümesi için nice Dileklerle bir araya gelmeli, birlikte bu dayanışmayı büyütmeliyiz. Dilek'in sözleri şöyle: "Dayanışma bana mutluluk veriyor. Birileri mutlu olunca ben de mutlu oluyorum. İnsanlara çağırım, daha hassas olsunlar, ellerinden gelen şeyleri yapsınlar. Bencil olmasınlar, paylaşımcı olsunlar. Devletin de gerçek ihtiyaç sahiplerini bulan ciddi bir heyeti olmalı. Adaletli bir şekilde zenginden alıp fakire vermeli. İnsanlara elden yardım yapmaktan öte iş ortamı yaratmak lazım. Devlet kolaylaştırmalı her şeyi, zorlaştırmamalı."

Dilek ve birlikte umutları çoğaltan Lara iki yürekli kadın ne kadar çok şey başarıyorlar. Birleşen kadınlar neler neler yapabilir herkese gösteriyorlar.

Sofralarımız, sorunlarımız, mücadelemiz ortak

Nuriye ERDOĞAN Narlidere Balçova Ekmek ve Gül Kadın Grubu

BİZLER farklı iş kollarında çalışan ve iki ayrı semtte yaşayıp bir araya gelen Ekmek ve Gül okurlarıyız. Ekmek ve Gül dergisinin çıktığı cumartesiye takip eden ilk pazar günü bir buluşma planlarız. Arkadaşlarımızın evlerinde ne varsa hazırlayıp getirdikleri, çayımıza sevgimizi, dostluğumuzu kattığımız bir buluşmadır bu.

Elbette çay içip kekle karnımızı doyurmuyoruz sadece. Çocuklarımızın geleceği için eğitimi, kadının boşandıktan sonra hayatını idame ettirebilmesi için nafaka hakkını, şiddet gördüğünde nerelere başvurabileceğini öğreniyoruz. Bu ay İzmir'de havaların ısınmasını da fırsat bilip kahvaltı için piknikte bir araya geldik. Uzunca bir masada öyle zengin bir kahvaltı vardı ki anlatmakla bitmez. Mutfağlarımızda ne varsa paylaşmanın heyecanı ile toplaşıp gelmişiz.

3 neslin bir arada olduğu topluluğumuzda kadınların sorunları hep aynıydı. Sosyal bir devlet olmayan ülkemizde kadın olarak "var olma" mücadelesi. Köyünde okutulan tek kız çocuğu olmanın verdiği zorluklar, Türkçe bilmeden büyük şehre gelip sırf çocuklarını okutmak için yaşamaya çalışmak, erken yaşlarda evlendirilip çocuklarıyla birlikte

kendi eğitimini tamamlamaya çalışmak ve daha nice problemler... Tabii bununla bitmiyor. Bir de her geçen gün artan şiddet boyutu var.

KORKULAR, YALNIZLIK, BASKI...

Örneğin halk arasında şiddet denilince akla hemen fiziksel olan geliyor değil mi? Eşi tarafından kısıtlanan, evden dışarı çıkmasına izin

verilmeyen, kadın olduğu için kendine kızacak noktaya getirilen kadının yaşadığı şiddete ne diyeceğiz? Evlenip büyük bir aile ile bir arada yaşamaya zorlanan, analığını, kadınlığını unutan kadının yaşadığı da şiddet değil mi? Sözlü ya da susarak uygulanan bedende izi olmayan ama ruhumuzda silinmeyecek izler bırakan şiddeti konuştuk. Böylesi bir şiddete katlanma meselesi ise sadece kadının işinin olmaması ya da başını sokacak bir evinin olmaması değildi. Bazen toplumda yalnız bir kadın olarak çocuklarını büyütme korkusuydu. Bazen de etraf ne der düşüncesiyle,

tek başıma ne yaparım korkusuyla bugünlere nasıl geldiklerini paylaştık. Aslında yaşamlarımıza geri dönüp baktığımızda kendi gücümüzün farkında olmadığımızı anladık. Kadınların bir arada ve örgütlü olduklarında başaramayacakları, üstesinden gelemeyecekleri hiçbir zorluğun olmadığını farkına vardık.

*İzmir'de
Narlidere
Balçova
Ekmek
ve Gül
Kadın
Grubu
her ayın
ilk pazar
günü yan
yana
geliyor.*

Fotoğraf: Ekmek ve Gül

Bu memlekette

an'da kalmak

mümkün mü?

*Ölüm gelir
Allah'tan, hastalık
olur kaderimiz, taciz
olur fitrattan, zam
gelir dış güçlerden,
tren gelir hoş, adam
gelir boş, bir yar
gelir uzaktan. Niye
diyen yok...*

Filiz GÜR*

— Şimdi senden dikkatle masadaki çileğe bakmanı ve onu görmeni istiyorum, dedi koçum.

— Bakıyorum hocam.

— Ne görüyorsun bana tarif et.

Şimdi elbette ki ona çileğe bakarken aklıma kilosuna otuz lira verdiğimin geldiğini söylemeyecektim. Üstelik de markette yirmi beş liraya satıldığını görüp kahrolduğumu da.

— Olgun ve lezzetli bir çilek görüyorum hocam.

İnşallah ilaçlı değildir.

Mindfulness (fark'andalık, anda kalmak) koçum olsaydı aramızda buna benzer bir diyalog gelişebilirdi. Fakirlikten fashakirliğe geçiş yaptığımız günümüz Türkiye-si'nde ben bu koçları da orta ve üst orta gruba

hitap etmeleri için rahat bırakıyorum. Hâlihazırda zaten acılar koridorundan geçerekten Sırat'a doğru ilerleyen biz paryalar kalabalığının bunca ziyanlığımızı absorbe edecek bir çilek henüz üretilmediği için tedavi olmamız ancak self farkındalığımızla mümkün. Kendin pişir kendin ye. Belki soğana filan bakabiliriz. Ne bileyim kendiliğinden çıkmış semizotu olur, komşunun ağacından yere düşmüş dutlar olur. Ucuza ya da daha ucuza odaklanmak bizim genetik çekirdeğimizde var.

Misal ben pazara girdiğimde elf gözlerim ve spaydırpleb sezgilerimle yarım kilometre uzunluğundaki koridorda sıralanan fiyat etiketlerini dakikalar içerisinde tarayıp fiyat performans karşılaştırması yapabiliyorum. Kalabalıkların yığın olduğu tezgâhlardan uzak durmanızı tavsiye ederim. Bakınız bu da az bir farkındalık değildir. Yarım kilo ezik domates alıcam diye de kimseden dirsek yemeyin. Daha iyi ve nitelikli bir ömür sürmek için de varlıklı olanları koçlarına, olmayanları Allah'a emanet ediyorum.

Şimdi baştan başlayalım da yazdığım yazı bazı kavramları karikatürize ettiğim için onları küçümsediğim gibi istenmedik bir sonuç çıkarılmasın.

“Dikkati maksatlı bir biçimde ve yargısızca içinde bulunulan an'a vermek olarak tanımlanan fark'andalık, kişinin bilinçlilik halini şimdiki gerçeklikte tutma halidir.” Tanım bu.

“Fark'andalık, kişinin yaşadığı durumu iyi-kötü, olumlu olumsuz, güzel-çirkin gibi etiketleyici olmadan ve kategorileştirmeden, yargılamadan kabul eden bir ruh haline ulaşmaktır.”

Şimdi bu ayağıma kadar gelen pasla gole gitmemek kendime ihanet olacağından sormak isterim. Allah aşkına bir süredir zombi sürüsü gibi gezen vatandaşlar zaten mayınlarını fullememişler mi? Gök taşı düşse ayağıyla dürtmeyecek bir kabulleniş içindeki yurdum insanına koç mu lazım? Ölüm gelir Allah'tan, hastalık olur kaderimiz, taciz olur fitrattan, zam gelir dış güçlerden, tren gelir hoş, adam gelir boş, bir yar gelir uzaktan. Niye diyen yok. İşten güç-

ten yamulmuş bedenine uygun ruh mu arayacak zaten. En büyük zaferi indirimli tuvalet kağıdı bulmak olan insanlardan bahsediyorum. Ki bu insanlar bir şekilde internet sağlayıcılardan edindikleri yalan yanlış bilgilerle bırakın kendilerini komşularını dahi tedavi etme gayretini içindeler.

— Necla abla, geçen gün okudum hani sen durmadan kaynananı anlatıyon ya anlatmazken de ona vereceğin yanıtları düşünüyon. Hah ona ruminasyon mu ne deniyomuş. Aklına geldikçe perdelere bakacakmışsın anda kalmak için.

— Kız perdelere bakarsam çıkarır y-karım ben koca kışın pisi var üzerlerinde.

— Ne alakası var abla yaa, aklını şimdiye getirmen içinmiş bu alıştıрма.

— Kızım aklımı şimdiye getirsem doksan tane işim var, bırak rahat rahat içimi döküyorum işte.

— Füsün, oğlana LGS için mentör tutmuşsun diye duyduk.

— Evet canım. Bizimkinin öz disiplini hiç yok. Seninki gibi değil. Ne yaptınız, ikinci dönem dershaneye gitti mi bari?

— Yok, babası asgari ücrete zam geldi diye işten çıkarılınca onu da hafta sonu çalışsın diye tanıdık bir marangozun yanına verdi. Maşallah kendi kendine çalışıyor yavrum.

— Doğru değil ama çocuğa sınav senesi yaptığımız.

— Yok yok, notları da netleri de yükseldi o gün bugün. Acılardan korumayıp gerçeği yaşamasına izin vermeliymişiz geçen gün “filizin defteri” diye bi sayfada okudum. Uyduruk kaydırk ama bana iyi geliyor.

Böyleyken böyle.

Karikatürize etmeyeyim dedim ama mindfulness koçum olmadığı için yine dürtüsel davrandım sanırım. Bir gün acılardan kaçmak adına alaysamadan vazgeçersem o gün zengin olmuşum demektir. Muhtemelen terapistim, sağlık danışmanım ve yaşam koçum olmadan tek cümle de kurmam. Selametle ve anda kalın hemşirelerim.

*filizy63@gmail.com